

ONTINYENT MOROS I CRISTIANS

ENTRADA CRISTIANA

25-08-2017

Entregados a ti

Nuestro mayor valor: el equipo técnico de FAIN

Nuestros proyectos hablan por si solos

Oficinas, hospitales, centros comerciales, museos, hoteles, edificios emblemáticos... Además somos líderes en comunidades de propietarios y mantenimiento multimarca.

- **Garantizamos el mejor servicio del sector**
- **Cobertura en toda España**
- **Servicio 24 horas y festivos**

Nuevo Hospital de la Fe
Montaje y mantenimiento de 78 ascensores y 2 escaleras mecánicas.

Aeropuerto de Manises
Montaje de 13 equipos y mantenimiento de 48 equipos

FAIN le ofrece la mejor oferta con el mejor servicio en mantenimiento de ascensores.

Nuestra posición de líderes y una dilatada experiencia en el sector así lo garantizan.

Entregados a ti

DISTRIBUIDOR EN EXCLUSIVA:

No dude en consultarnos

ORDRE ENTRADA CRISTIANA

1

Fontanos

Capitania Cristiana

Estudiants

7

2

Almogàvers

Gusmans

8

3

Asturs

Arquers

9

4

Llauradors

Cruzados

10

5

Cides

Contrabandistas

11

6

Marineros

Bucaneros

Ambaixada Cristiana

12

Organitza:

Col·labora:

FONTANOS

Comparsa Fontanos

CAPITÀ CRISTIÀ	Javier Moscardó Salido
PRIMER TRO	José Ignacio Torró García
PRESIDÈNCIA	Salvador Micó Gil
SECRETARIA	M ^a Carmen Micó Gil
TRESORERIA	José Manuel Rosa Aceta
REPRESENTANT	Rafa Albert Mollá

DADES D'INTERÉS

Al 1940 naix oficialment, després d'intentar-ho anys abans, intents que es van voler truncats arrel d'esclatar la Guerra Civil.

Adopten aquest nom basant-se en la creença que antigament Ontinyent era anomenat Fontinyent i amb la intenció de representar la gent del poble. A dia de hui es l'única que du el escut del municipi al seu tratje.

"La indumentària adoptada va ser la primera inspirada en l'època de la Reconquesta, el trage de gala constava d'una bata blanca, amb sanefes verdes als voltants, que ostentava sobre el seu pit la gloriosa ensenya de la Creu Roja que presidia les lluites dels cristians en les seues croades contra els fills de Mahoma, capa blava com a ensenya de l'aigua que es el be més pur, apreciat i abundant d'aquestes terres, com a armes una espaseta i la característica porra, maça de combat en les seues lluites cos a cos amb les hosts de la Mitja Lluna. Per cobrir el cap boina blava i/o casc rodó, correatge creuat al pit i sandàlies marrons amb calces blaves. El segon vestit canvia la túnica blanca per una gris."

Aquesta vestimenta ha anat evolucionant al llarg dels anys, diferents tipus de cascs i armes han format part de la seua indumentària, però el trage de gala sempre ha estat Fidel als colors inicials de la comparsa, túnica blanca amb capa blava.

El tratje de gala actual consisteix en una túnica blanca fins els genolls amp passamaries i l'escut de la ciutat al pit. Per sobre duen una cota de malles que cobreix cap i muscles. La capa blava amb la creu de l'Orde de Montesa, cinto i bossa de cuir aicí com les botes, porra com a arma i la boina blava al cap que ha substituït la coroneta metàl·lica i el casc.

El segon vestit canvia la túnica blanca per una altra verda també amb l'escut de la ciutat al pit i la capa blava per una blanca. Abandona el casc i manté les botes, el cinturó, la bossa i la cota de malles.

Devots de les tradicions i costums d'aquest poble, els Fontanos foren portadors de la imatge de la Puríssima al seu centenari, devoció que continuà durant molts anys amb la visita a la nostra patrona, després de la Diana del dissabte de Festes, i on se li oferia una Salve. També foren els primers en participar a la Ofrena acompanyats dels instruments més tradicionals, dolçaines i tabalets.

Els boatos de les seues capitànies i ambaixades s'han caracteritzat sempre per la presència d'elements característics d'aquesta ciutat a la que representen, fruit d'açò es la col·laboració de la comparsa en la recuperació del "Ball dels cavallets" i posterior donació al poble l'any 1999 a la celebració de la seua tercera Ambaixada.

A més... "Compten al seu haver que va ser la primera comparsa cristiana en atrevir-se a vestir un tratje de singular a l'Entrà, que van lluitar per la incorporació de la dona en la festa com a membre de ple dret, en les seues files va formar la primera esquadra de dones de la festa de moros i cristians d'Ontinyent, així com el primer ambaixador que va recitar personalment el text de Cervino".

SOLUNTEC

SOLUCIONES TECNOLÓGICAS

CAPITANIA CRISTIANA

INTRODUCCIÓ:

*Cual mis aguas es limpio
de mis hijos el linaje*

Joaquín José Cervino.

Els fills d'Ontinyent, tenen la seua pròpia formació en l'exercit cristià, a través de la comparsa Fontanos, que llueix orgullosa, l'escut de la ciutat com ensenya pròpia per a fer més gran el goig de la nostra essència.

En la nostra huitena capitania, la segona del segle XXI, els Fontanos, volem representar l'origen i la formació del nostre emblema heràldic.

*En lo camp blau, Ontinyent pinta en lo
escut un Castell daurat, e sobre ell estan
dos lleons colorats, e perquè és una vila
reial porta ab satisfacció l'escut coronat.*

Anònim

Al llarg dels segles, el nostre escut d'armes, ve representat per una fortalesa o castell sobre la qual s'assenten tres torres: una al mig de major altura, i dues laterals, des d'on es poden veure els lleons que vomiten aigua sobre el corrent del riu. Al centre, campeja l'escut del Regne de València, que té a sobre la Corona Reial.

*Así son en fin sus hijos
y así se harán inmortales.
¡Qué bien simula su escudo
sus excelsas cualidades!*

Gonzalo Girones Guillem

La Heràldica, plena de simbologia, tenia la funció de mostrar els elements d'identitat, diferenciadors dels altres, d'aquell que portava l'escut. D'aquesta manera, en l'escut d'armes ens trobem amb diver-

sos símbols i esmalts. L'escut d'armes deixa de ser, fonamentalment, la peça defensiva, per convertir-se en una descripció de les qualitats dels cavallers que ho porten. Cadascun dels components que el formen té un significat i un perquè de ser-hi.

Banderí de la Comparsa Fontanos
Portaguí **Andrea Albert**

AIGUA

*Ella es toda clara y limpia,
así es el nombre que trae,
así en su río Clariano
en vez de agua hay cristales
donde su casta hermosura
pueda siempre reflejarse.*

Gonzalo Girones Guillem

Indica Fe, esperança, honra, abundància, lleialtat, pietat i prudència, amb l'obligació al servici i protecció del seu Sobirà i Pàtria.

CAPITANIA CRISTIANA FONTANOS

FONTANÓS
CAPITANIA 2017

- L'aigua del Clariano

Esquadra El Tete

Caps d'Esquadra **Núria Aceta, Alicia Pla Pérez, Francisco José Reig i Toni Muriana**

Esquadra Peña El Rem

Caps d'Esquadra **Jose Ramon Donat i Jose Salcedo**

BANDA DE MÚSICA S.M. BENICOLET.

Interpreta: "La rosa i el drac" de Fco. Valor Llorens i
"Mai Sabel" de Fco. Valor Llorens

FONTANA - Ballet Opera

Ballet representatiu de l'aigua, on per primera vegada l'aigua forma part de l'espectacle

Esquadra Tomatierra

Caps d'Esquadra **Nacho Beneyto y Santi Tortosa**
Cap Batidor **Iván Gutierrez**

BANDA DE MÚSICA SOCIEDAD ARTÍSTICO MUSICAL "EL VALLE" DE CÁRCER.

Interpreta: "Tabal i Saragüells" de Mario Roig Vila i
"Aragonesos 99" de Daniel Juan Ferrero Silvage

Esquadra Fontinium

Cap d'Esquadra: **Ana Micó** (Concurs)

TORRES

*Brunas lejanías...
batallan las torres
presentando
siluetas enormes.*

José María Eguren

Representa el fet d'haver defensat la vila amb valor, i el color or amb el qual se sol representar denota poder, llum, constància, saviesa i noblesa.

- La Torre d'assalt

Esquadra Un de Cada Mare

Caps d'Esquadra: **Gonzalo Revert i Andrés Montoyo**

Esquadra Cargos 2015

Caps d'Esquadra **Raül Albuixech, Jordi Garcia i Jose Luís Gandía**

BANDA DE MÚSICA L'ARANYA D'ALBAIDA.

Interpreta: "Gandía i Tropel" de Germán Estévez
Abad i "L'Ambaixador Cristià" de Rafael Mullor Grau

Esquadra Porta d'Ishtar

Caps d'Esquadra **Maria Vilaplana y Noelia Ferrero**
Cap Batidor **Damián Vicente Tortosa**

BANDA DE MÚSICA UNIÓ ARTÍSTICA MUSICAL ONTINYENT.

Interpreta: "Antebellum" de Fco. Valor Llorens i
"Creu Daurà" de Fco. Valor Llorens

- Guerreres de la Torre

L'ARC I LA PEDRA - Ballet Opera

Nobles guerreres defensen la nostra insigne Vila davant el Moro Invasor, mentres esperen l'arribada de Pere III d'Aragó, Senyor d'Ontinyent.

Esquadra Artemisias - Escorta de la Família del Capità

Caps d'Esquadra **Mercedes Pastor, Mª Amparo Lucas i Inma Galbis**
La família del Capità

Mara Palacios i Mª Amparo Moscardó

BANDA DE MÚSICA TOT PER LA MÚSICA.

Interpreta: "Maras" de Saül Gómez i Soler

CAPITANIA CRISTIANA **FONTANÓS**

Av. Generalitat, 6-A

46870 ONTINYENT (Valencia)

Taller: 96 291 50 99 - Fax: 96 238 70 98

E-mail: ibesa@ibesa.net

LLEÓ

*¡Bravos son esos leones
que arrojan agua constante!
Gonzalo Girones Guillem*

Manifesta ardidesa, fortalesa, esperit generosament
guerrer, victòria vessant sang.

• Lleons d'Ontinyent

Esquadra **Pentesileas**
Cap d'Esquadra **Elena Ballester**
Esquadra **Griffons**

Caps d'Esquadra **Antonio Villarraso, Jose Revert,
Rafa Vilaplana y Jose Bas**

BANDA UNIÓN MUSICAL DE ADZANETA DE ALBAIDA.

Interpreta: "Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez
Esteban,,"Xamarcai" de Fco. Valor Llorens i "Aralk"
de Fco. Valor Llorens

• El Signe d'Ontinyent

ÀUREA - Ballet Belén Moscardó

Escut heràldic d'Ontinyent en moviment,
a ritme de música en directe

**Estrena absoluta de "Callaris" de Rubén
Penadés Silvestre**

• L'arribada de Pere III, Senyor d'Ontinyent

Esquadra **Gamba Salà - Escorta Capità**

Primer Tro: Nacho Torró

Caps d'Esquadra **Victor Cucart, José Moscardó i
Alfredo Moscardó**

Cap Batidor **Ricardo Lledó**

CAPITÀ FONTANO

JAVIER MOSCARDÓ SALIDO

BANDA DE MÚSICA AGRUPACIÓ MUSICAL ONTINYENT I COR COL·LEGI SANTA MARIA D'ONTINYENT

Interpreta: "Llinatge" de Fco. Valor Llorens
i "El Diví" de Fco. Valor Llorens

*Gloria eterna a nostra terra.
oh gran guerrer ,oh salvador,
lluitarem amb tu tots plegats
Gloria a nostra terra Fontinent
Com les meues aigües així es
de pur el seu llinatge i ho serà.*

MÚSIQUES PER ALS FONTANOS

· "Fontanos d'Ontinyent"
(M.C. - 1999) E. Gironés Penadés

· "Fontanos"
(M.P. - 1999) T. Navarro

· "Rafa Albert, Banderer'99"
(M.C. - 1999) E. Terol

· "Grifons"
(Fanf. - 1999) S. Gómez i Soler

· "Antebellum"
(M.C. - 2011) F. Valor Llorens

· "Llinatge"
(M.C. - 2017) F. Valor Llorens

· "Maras"
(M.C. - 2017) S. Gómez i Soler

· "Callaris"
(Fanf. - 2017) R. Penadés Silvestre

CAPITANIA CRISTIANA FONTANOS

ALMOGÀVERS

PRIMER TRO	José Abad Mullor
PRESIDÈNCIA	Elena Sanz Díaz
SECRETARIA	Natalia Calabuig Gramage
TRESORERIA	María Úbeda Carbonell
REPRESENTANT	David Gisbert Rey

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí

José Abad Martínez

Esquadra "El Tropel"

Cap d'esquadra: Manuel Penadés Vidal

Esquadra "El Convoi"

Cap d'esquadra: Elena Sanz Díaz

Banda de música d'Atzeneta d'Albaida

Interpreta: "Mai Sabel" de Fco. Valor Llorens, "Tabal i Saragüell" de Mario Roig Vila i "Creu Daurà" de Fco. Valor Llorens

Esquadra "Pinzell"

Cap d'esquadra: Vicente Sanchis Mompó

Esquadra "La Foscor"

Primer Tro: José Abad Mullor

Concurs

Cap d'esquadra: David Gisbert Rey

Banda Primitiva del Palomar

Interpreta: "Veu i Ensenya" de Saül Gómez i Soler i "Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez Esteban.

MÚSIQUES PER ALS ALMOGÀVERS

· "Desperta Ferro!"
(M.C. - 1986-2012) J.M. Valls Satorres
· "Fanfària"
(Fanf. - 1994) J. Barberà Fontana
· "Victoriosos tornen ells"
(Cant Coral - 1994) A. Sanchis Mompó

· "Athenais"
(M.C. - 2000) S. Gómez i Soler
· "Adalid"
(Fanf. - 2000) S. Gómez i Soler
· "La Pera"
(M.C. - 2001) S. Gómez i Soler

· "Adéu!"
(M.C. - 2006) F.J. Sánchez Roca
· "Al nostre fill"
(M.C. - 2010) A. Sanchis Mompó
· "Victor Banderer"
(M.C. - 2012) de D. Castelló Silvestre
· "Veu i Ensenya"
(M.C. - 2012) de S. Gómez i Soler
· "Almogatén"
(Ball - 2012) de J. Sempere Azorín
· "Vanesa"
(M.C. - 2012) V. Sanchis Moreno
· "Xema Almogàver"
(M.C. - 2015) R. Mullor Grau
· "Gandia i Tropel"
(M.C. - 2015) G. Estévez i Abad

ASTURS

PRIMER TRO	Xavi Bas Muñoz
PRESIDÈNCIA	Aaron Bas Muñoz
SECRETARIA	Xisco Muñoz Galbis
TRESORERIA	Salvador Revert Francés
REPRESENTANT	Joan Martínez Silvestre

ORDRE DE DESFILADA

Bandierí en carrossa

Valle López Vega

Esquadra

“Aldea Gala-Cocoliso-De tot un poc”

Caps d'esquadra: Joan Martí Gandía i
Fabián Mollá Gandía

Esquadra “Ja hem anat” - Singulars

Caps d'esquadra: Salvador García Fabra i
Gabriel Ferre Campos

Esquadra “Malastur”

Primer Tró: Xavi Bas Muñoz

Concurs

Caps d'esquadra: Joan Martínez Silvestre i
Xavi Bas Muñoz

Banda Unió Musical d'Aielo

Interpreta: “El Guardià” de Saül Gómez Soler i
“Frare i Fester” de Carlos Ferri Reig

DADES D'INTERÉS

Naix en 1984 el que la converteix en la comparsa més jove de les festes. Formada a partir de la marxa de la Penya El Trabuc de la comparsa de Chanos, intentaren ressuscitar l'antiga comparsa dels Xurros. La Junta de Festes va desestimar la petició al·legant que no entrava dins del context històric de la festa.

Pregueren el nom d'Asturs en referència explícita a eixe poble del nord de la península Ibèrica i en especial per la figura de D. Pelayo i la batalla de Covadonga.

El disseny original fou de Flor Azorín i componia una dalmàtica blanca amb acabats i ornaments en negre i remats en or, la cota de malla és beix i or i el casc està brunyit en or vell. Al pit i a la capa llueixen la creu d'Astúries daurada sobre negre, duen cinturó, bossa i botes de cuir.

El segon trage és de color beix i negre el fons de la caputxa, manté botes, cinturó i bossa.

Posteriorment, l'any 2001, sobre un disseny de Joan Vicent Martínez i Ballester es va modificar sensiblement el trage allargant la dalmàtica i arrodonint la capa.

En 2012 van eliminar el casc donant pas a una boina de llana de Tolosa negra amb l'escut de la comparsa brodat en or i una borla blanca.

Facebook: @astursontinyent

Twitter: @AstursOntinyent

Instagram: @astursontinyent

MÚSIQUES PER ALS ASTURS

· “Dama Astur”

(M.C.-1991) M.A. Sarrió Nadal

· “Astures d'Ontinyent”

(M.C. - 1995) M.A. Sarrió Nadal

· “Covadonga”

(Fanf. - 1995) E. Orquín Aleixandre

· “Veyos Astures”

(Fanf. - 2001) E. Orquín Aleixandre

· “José”

(Pd. - 2004) M.A. Sarrió Nadal

· “Cándido, Capitá Cristià”

(M.C. - 2007) D.J. Ferrero Silvage

· “Atac Astur”

(Fanf. - 2013) Raval Jussà

· “Gran Astur”

(M.C. - 2013) L. Belda Cerdá

· “Nuberus”

(M.C. - 2013) F. Sanchis Gandía

· “El Guardià”

(M.C. - 2013) S. Gómez i Soler

· “Frare i fester”

(M.C. - 2015) C. Ferrero Reig

LLAURADORS

PRIMER TRO	Vicente Penadés Ferrero
PRESIDÈNCIA	José Vicente García Martínez
SECRETARIA	Gregori Garcia Ferri
TRESORERIA	Adolfo Pla Hernández
REPRESENTANT	Manuel Palomino López

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa

Juan Luis Alcaraz Guillem i la seua esquadra Maite n'him prou
Esquadra "Sant Blai"

Cap d'esquadra: Javier Mollá Sanz

Esquadra "El Rotovato / Menja Meló" - Concurs

Cap d'esquadra: Pablo Revert Fernández

Banda Agrupació Musical d'Alcoi "L'Orquesteta"

Interpreta: "Diània" de Saül Gómez i Soler, "De Careta i Talonera" de César Roig Espí i "A la Casa Calvo" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "L'Alfàbega"

Cap d'esquadra: Mª Eva Borredà Gil

Esquadra "L'Aixà / l'Espiga"

Cap d'esquadra: Francisco Gimeno Martínez

Esquadra "El carro pel pedregal"

Cap d'esquadra: Nacho Torró Jover

Banda Societat Musical Beniatjarense

Interpreta: "Mai Sabel" de Francisco Valor Llorens, "Tabal i saragüells" de Mario Roig Vila i "Cubelles" de Josep Ferrero Forcada

Esquadra "Caguen 10"

Cap d'esquadra: Tino López Cardós

Esquadra "Al Camp Anar"

Cap d'esquadra: Rafel Sanchis i Ferri

Esquadra "El Silencio / el Llaurador"

Cap d'esquadra: Carmen Peralta Galiana

Banda Associació Cultural Grup Musical d'Albaida

Interpreta: "Pas als Maseros" de José Mª Valls Satorres, "Chenco Pla" de Daniel J. Ferrero Silvage i "Llauradors d'Al Camp Anar" de Juan Daniel Jover Piqueres

DADES D'INTERÉS

Ix a festes per primera vegada en 1883.

La indumentària tant de gala com de diari tenen molta relació amb les vestimentes populars que es lluien pels camps i ciutats del nostre país als segles XVIII i XIX. De fet el vestit de gala consta de jopetí de panilla o vellut negre brodat i pantaló també de vellut negre, faixa roja, calces, lligacames roges, manta al muscle i mocador al coll. Calcen espadnyes de careta i duen brusó.

En la roba de diari el jopetí o xaleco és estampat i el saragüell prisat substitueix el pantaló negre.

Esta comparsa en l'any 1991 va recuperar el Ball dels Llauradors que amb els de les altres comparses recorrien els carrers del poble des de finals del S. XIX fins la guerra d'Espanya. Des de 2008 el Ball dels Llauradors és dansat pels carrers d'Ontinyent en la nit del divendres anterior a la Setmana Gran.

És tradicional també, des de la seua recuperació l'any 1990, el repartiment de versets en la Nit de l'Alardo on es nomenen els components de la comparsa i que signa la Granota del Pou del Canyís.

En les dades d'interés afegir: "Enguany estrenen la marxa "Llauradors d'Al Camp Anar", un regal del compositor Juan Daniel Jover Piqueres a l'esquadra Al Camp Anar."

<http://www.lleuradors.net/>

<http://es-la.facebook.com/LlauradorsOntinyent>

MÚSIQUES PER ALS LLAURADORS

· "Chenco Pla"

(M.C. - 1990) D.J. Ferrero Silvage

· "El Regall"

(M.C. - 1990) E. Gironés Penadés

· "Mingo"

(Pd. - 1990) M. Gandía Conejero

· "Molí de Lluna"

(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler

· "De la Fola al Maset"

(M.C. - 2005) M.A. Sarrió Nadal

· "A la Casa Calvo"

(M.C. - 2008) F. Valor Llorens

· "Al Camp Anar"

(M.C. - 2008) J. Sanjuán

· "Emiliet"

(Pd. - 2008) D. J. Ferrero Silvage

· "De Careta i Talonera"

(M.C. - 2009) C. Roig Espí

· "Cubelles"

(M.C. - 2011) J. Ferrero Forcada

· "Diània"

(M.C. - 2014) S. Gómez Soler

· "Llauradors 1883"

(P.D. - 2014) V. Cerdà Peris

· "Gea"

(M.P. - 2014) F. Sanchis Gandia

· "Bancal del Cel"

(M.C. - 2014) D. Castelló Silvestre

· "L'Alfàbega"

(P.D. - 2016) J. Ferrero Forcada

· "Llauradors d'Al Camp Anar"

(M.C. - 2017) J. D. Jover Piqueres

CIDES

PRIMER TRO	Nieves Calabuig Cuenca
PRESIDÈNCIA	M ^a Ángeles Sanchis Torró
SECRETARIA	María Pérez Pérez
TRESORERIA	Isabel Penadés Romero
REPRESENTANT	Amadeo Juan Galbis

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí a cavall

Raúl Sanegre Francés

Esquadra "Pajaritos / Veteranos"

Concurs

Cap d'esquadra: Gonzalo Francés Galiana

Esquadra "Pioneres"

Primer Tro: Nieves Calabuig Cuenca

Cap d'esquadra: Maribel Francés Soler

Banda Societat Musical de Beniarrés

Interpreta: "Xamarcai" de Francisco Valor Llorens, "L'Ambaixador Cristià" de Rafael Mullor Grau, "Bonus Christianus" de José María Ferrero Pastor

Esquadra "Tac-Attack / Borregos"

Cap d'esquadra: Miguel Ángel Gandía Penadés

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1975 quan les penyes Artur, Ron i Afonaítos decideixen abandonar la mar marinera i convertir-se en cavallers i deixebles del noble burgalés Ruy Díaz de Vivar. El nom de Cides va desbancar al pretés inicialment de Conquistadores.

La vestimenta que llueixen prové dels dissenys del membre fundador de la comparsa Luis Delgado Rojas, el qual es va cenyir als canons de guerrer cristià i va introduir-hi alguns elements al·legòrics valencians referents al Rei Jaume I com ara a l'escut.

En 2007 van eliminar el casc donant pas a una coroneta metàl·lica i la dalmàtica es va modificar de mànegues i llargària, suprimint les malles de les cames.

MÚSIQUES PER ALS CIDES

· "Gonzalo Capità"
(M.C. - 1997) D.J. Ferrero Silvage

· "Saiyid"
(M.C. - 2000) J. Barberà Fontana

· "Porra i Destral"
(M.C. - 2003) J. Barberà Fontana

· "Inarpa"
(M.C. - 2009) Saül Gómez

· "Dracs daurats"
(M.C. - 2013) J. Conejero Olcina

· "Càrrecs del Cid"
(Pd. - 2015) J. Barberà Fontana

· "Ereta"
(M.C. - 2016) J. Conejero Olcina

COMPRA - VENTA DE TODA CLASE DE TEJIDOS

MARINEROS

PRIMER TRO	Josep Jaume Aluja Farré
PRESIDÈNCIA	Roberto Sisternes Vives
SECRETARIA	Elena Satorre Gil
TRESORERIA	Inma Ferrero Penadés
REPRESENTANT	José Vizcaíno Borredá

ORDRE DE DESFILADA

Banderí de la comparsa en la barca de L'Antiga

Portaguions: Vicent Micó Micó.

L'acompanyen els seus néts Vicent i Aitana

Esquadra "Arrere i Avant / Xamalaxà"

Cap d'esquadra: Esther Gandía Martínez

Esquadra "La Traca / La Mar Salà" Concurs

Cap d'Esquadra: Ana Vanessa Nadal Serrano

Esquadra "Gayato / Laberinto"

Primer Tro: Jaume Aluja Farré

Cap d'Esquadra: Rafa Muñoz Soriano

Banda Unió Musical Santa Cecília de Canals

Interpreta: "Jacon" de Joan S. Berenguer, "Caballeros de Navarra" d'Ignacio Sánchez Navarro i "Aralk" de Francisco Valor Llorens

MÚSIQUES PER ALS MARINEROS

· "Als Mariners d'Ontinyent"

(Pd. - 1965) B. Adam Ferrero

· "Mariners d'Ontinyent"

(M.C. - 1990) M.A. Sarrió Nadal

· "Manolo, el Carnisser"

(M.C. - 2001) O. Sempere Francés

· "Llebeig"

(M.C. - 2010) S. Gómez i Soler

· "Bonus Cristianus"

(M.C. - 1966) J. M. Ferrero Pastor

· "Luorgi"

(M.C. - 1998) E. Gironés Penadés

· "Avant Mónica i Maica"

(M.C. - 2004) D. J. Ferrero Silvage

· "La Rosa dels Vents"

(M.C. - 2016) F. Sanchis Gandía

· "Nereidae"

(Pd. - 2005) M. Gandía Conejero

· "Paki Marti"

(Pd. - 2006) D. J. Ferrero Silvage

ESTUDIANTS

PRIMER TRO	Desamparados Gregori Biosca
PRESIDÈNCIA	Francisco Insa Ribera
SECRETARIA	Vicent Horcas López
TRESORERIA	Belén Calabuig Martínez
REPRESENTANT	Ricardo Enguix Ferrero

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa

Raquel Soriano Morales

Esquadra "Plaerdemavida"

Cap d'esquadra: Saro Bordera

Esquadra "Carpe Diem / Forqueta"

Concurs

Cap d'esquadra: Estefanía Conejero Salinas

Esquadra "Escrivanes"

Primer Tro: Desamparados Gregori Biosca

Cap d'esquadra: Ricardo Enguix Ferrero

Associació Musical "La Nova"

del Palomar

Interpreta: "Tabal i saragüells" de Mario Roig Vila, "Biscaïns d'Onil" de Miguel Ángel Mas Mataix i "La rosa i el drac" de Francisco Valor Llorens

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1860. Després de la Capitania de 1966 i davant d'una crisi important de quantitat de components hagueren de deixar les festes algun temps. Però un grup entusiasta de festers va provocar la seua reaparició. Amb Patricia Conejero Salinas al capdavant foren la comparsa capitana l'any 2000 i marcaren la fita de que per fi una dona fóra capitana de les nostres festes. Amb este fet, van acabar amb el que, segurament, era l'últim escull que quedava per acabar de normalitzar la participació de les dones en la festa. Carregats de forquetes, culleres o llapisseres intenten donar la sensació de la rebel·lia juvenil que correspon als estudiants, però la realitat mostra una inqüestionable serietat a l'hora d'eixir al carrer.

<http://estudiantsontinyent.es/>

MÚSIQUES PER ALS ESTUDIANTS

· "Estudiants d'Ontinyent"
(M.C. - 1993) F.J. Sánchez Roca

· "Regnum" (M.C. - 2000)
C. Fernández Sevilla

· "Arrels" (M.C. - 2012)
F. Sanchis Gandia

GUSMANS

PRIMER TRO	Pau Urenya Micó
PRESIDÈNCIA	Rafael Gandía Ferrero
SECRETARIA	Paula Cabedo Gramage
TRESORERIA	Carles Cerdà i Gramage
REPRESENTANT	Miquel Gironés i Sanz

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí a cavall

Carlos Martí Gil

Esquadra "Veguers / Almadrava"

Caps d'esquadra: Rafa Gandía
i Paula Cabedo

Esquadra "Xurros"

Primer Tro: Pau Urenya Micó - Concurs

Cap d'esquadra: Pau Urenya Micó

Societat Musical "La Lira" de Quatretonda

Interpreta: "Diafebus" de Saül Gómez i Soler,
"Bonus Christianus" de José Mª Ferrero
Pastor i "Aragonesos'99" de Daniel Juan
Ferrero Silvae

Esquadra "Toxín"

Cap d'esquadra: Kevin Muñoz

DADES D'INTERÉS

A l'any 1979 dos grans amics, Enrique Ferrero i Ricardo Gramage, provinents d'una altra comparsa decideixen formar la Comparsa de Gusmans. Aquesta ha canviat diverses vegades d'indumentària.

Al vestit de gala de la seua fundació predominaven els color blanc i blau així com el casc de llargues plomes. Aquesta indumentària va durar poc de temps, ja en en 1986 fan un canvi de vestimenta que durarà fins a 2008.

En 1994 canvien també la segona vestimenta que passa a ser una dalmàtica arlequinada en quatre parts que combina els colors verd i gris sobre el qual està la creu en roig que caracteritza aquesta comparsa.

En 2009 Joan Vicent Martínez i Ballester dissenya la nova indumentària de gala. S'han mantingut els colors roig i blanc plantejant una aparença més guerrera i s'ha donat més lleugeresa. S'ha eliminat el casc i s'ha retornat a la pica original com a arma, encara que retallada.

En l'any 1989 José Gandía Coll va ser el primer Capità gusmà. Amb motiu d'aquella primera capitania es va estrenar la marxa "Gusmans d'Ontinyent" de Daniel J. Ferrero Silvae. Carlos Martí Donat i José Martínez Fernández foren Ambaixador i Banderer en 1995 any en que Daniel Ferrero va compondre el pas-doble "Tres gusmans".

El capità de 2001, Francisco Martínez Gramage, també té dedicada una marxa de Daniel Ferrero que es diu "Paco Martínez".

En 2013 Daniel Rengel va dedicar "Bonum Guzman" al capità Sergio Pla Pastor.

La comparsa també compta amb dues peces més, una marxa cristiana, "Diafebus", composta per Saül Gómez, dedicada a Vte. Juan Egea Soriano que va ser el primer Primer Tro de l'esquadra Toxín el 1999 i el pas-doble dolçainer "Jordi", compost per Saül Gómez, dedicat a Jordi Vidal Cambra, Primer Tro de 2015.

<http://www.gusmans.com/>

MÚSIQUES PER ALS GUSMANS

· "Gusmans d'Ontinyent"
(M.C. - 1989) D.J. Ferrero Silvae

· "Diafebus"
(M.C. - 1999) S. Gómez i Soler

· "Bonum Guzmán"
(M.C. - 2013) D. Rengel Salvador

· "Tres Gusmans"
(M.C. - 1995) D.J. Ferrero Silvae

· "Paco Martínez"
(M.C. - 2001) D.J. Ferrero Silvae

· "Jordi"
(Pd. - 2015) S. Gómez i Soler

ARQUERS

PRIMER TRO	Vicente Sanchis Díaz
PRESIDÈNCIA	José Ramón Francés Bernabeu
SECRETARIA	Enrique Cambra Silvestre
TRESORERIA	María José Galiana Aleixandre
REPRESENTANT	Juan Cucart Alfonso

ORDRE DE DESFILADA

Portaguions en carrossa

José Sanchis Liácer

Esquadra "Arqueres / Penó / Excalibur"

Cap d'esquadra: Carmen Cambra Doria

Esquadra "Xe Vichy / Dos de dos"

Caps d'esquadra: Lidia Juan i Joan Cucart

Esquadra "La Cabotà"

Primer Tro: Vicente Sanchis Díaz

Concurs

Cap d'esquadra: Rafael Cucart Cuenca

Unió Musical de Confrides "Aitana"

Interpreta: "Antebellum" de Fco. Valor Llorens, "Signum" de Saül Gómez i Soler i "Arquers d'Ontinyent" de José Mª Valls Satorres

DADES D'INTERÉS

"Els ballesters del Rei Jaume I"

Fundada en 1968, té el seu origen en un grup de festers de la comparsa de Mossàrabs que optà per crear una nova comparsa.

Inicialment vesteixen robes d'estil "Robin Hood". En 1986 els canvien per altres més acords a l'estil clàssic de guerrer cristià.

En 2004 una comissió treballa per tal de aproparar més la seua indumentària a la història medieval. Així, l'actual vestimenta és el més semblant possible a la d'un arquer del segle XIII, concretament, a la d'un soldat ballester del rei Jaume I, els quals participen en els fets de la conquesta de València i, per tant, en la incorporació d'Ontinyent a la Corona d'Aragó.

El conjunt es basa en una túnica marró coberta per un guardapits bicolor (crema i taronja). Les manegues segueixen la línia del teixit de malla que també s'incorpora per protegir les cames i per cobrir el cap. Es completa amb cinturó, borsa, manilles i coroneta de cuir, tot decorat amb tatxons de metall. A l'esquena porten un carcaix amb fletxes i un arc, arma identificativa dels Arquers. També, s'ha col.locat en la túnica la creu original de la comparsa, i unes barres diagonals en color roig.

Com un dels elements decoratius primordials trobem les barres de la Corona d'Aragó, senyera del rei Jaume I i element identificatiu de les seues tropes així com de les viles reials, com ho és Ontinyent.

D'aquesta forma simbòlica integren la idea de pertànyer als exèrcits de la Conquesta de València amb la bandera de la ciutat, i es destaca la identificació de la comparsa amb el nostre poble.

<http://www.arquers.es/> · <http://www.facebook.com/arquers>

MÚSIQUES PER ALS ARQUERS

· "Arquers d'Ontinyent"
(M.C. - 1985) J.M. Valls Satorres

· "Guillem, el Seco"
(M.C. - 1994) E. Orquín Aleixandre

· "Pepe Elies, l'Arquer Cristià"
(M.C. - 1995) M. Gandia Conejero

· "Rafa Cucart"
(M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal

· "Vira d'Aliaga"
(M.C. - 2002) S. Gómez i Soler

· "Arquer del Penó"
(M.C. - 2004) E. Orquín Aleixandre

CRUZADOS

PRIMER TRO	Ricardo Sanchis Carbonell
PRESIDÈNCIA	Vicente Bordera Álvarez
SECRETARIA	Francisco A. Segura Albert
TRESORERIA	Fran Gil Conejero
REPRESENTANT	Ignacio Pastor Vila

ORDRE DE DESFILADA

Portaguíó en carrossa
Ramón Gramage Gandía

Esquadra "Penya el Mig"
Cap d'esquadra: Rafael Montés Tortosa

Esquadra "Penya la Podà" - Singulars
Caps d'esquadra: Genoveva González Soler i
María Segura Ferrero

Unió Musical de Rotglà i Corberà
Interpreta: "Xamarcai" de Francisco Valor
Llorens i "Akitania" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Penya la Paella"
Caps d'esquadra: Ricardo Montés Oviedo i
José Antonio Gandía Martínez

Esquadra "Penya Templados"
Cap d'esquadra: Vicente Bordera Gironés

Esquadra "Som els que som"
Primer Tro: Ricardo Sanchis Carbonell
Concurs
Cap d'esquadra: José Descals Llopis

Banda Artístico Cultural de Montaverner
Interpreta: "Marxa dels Creuats" de José M^a
Valls Satorres, "Biscaïns d'Onil" de Miguel
Ángel Mas Mataix i "Apóstol Poeta" de José
María Ferrero Pastor

MÚSIQUES PER ALS CRUZADOS

· "Marxa dels Creuats"
(M.C. - 1989) J.M. Valls Satorres

· "El Cruzárabe"
(Pd. - 1989) J.M. Valls Satorres

· "25 anys"
(M.C. - 1997) J.M. Valls Satorres

· "Creu d'Arsuf"
(M.C. - 2003) J.R. Pascual Vilaplana

· "Odràcir"
(M.C. - 2011) J.R. Pascual Vilaplana

· "Akitania"
(M.C. - 2015) S. Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

Des dels inicis de la nostra festa i fins a 1882 va existir una comparsa que tenia el mateix nom de Cruzados i que a causa de com anaven vestits, eren coneguts popularment amb el nom de Capellans.

Els actuals Cruzados apareixen en 1973 i el seu nucli fundacional prové de la "Penya l'Ancla" de la Comparsa de Mariners. En un principi van tractar de ser admesos en la festa amb el nom de Mosqueters que no va ser acceptat.

El trage fundacional va ser dissenyat per Miguel Lapedra, en aquell moment membre de la comparsa i estudiant de Belles Arts, sent el mateix que s'utilitza en l'actualitat amb moltes variacions. Destaca la senzillesa i l'austeritat amb dos tonalitats dominants: blanc i roig. Com a distintiu presenta una única creu en el pit i l'escut d'armes del llinatge de cada cruzado brodat en la capa.

Al llarg de la seua història els Cruzados han distingit com a membres d'honor de la comparsa a: El senyor Antonio Asunción Hernández, President de la Diputació de València (1983-1987) i Ministre de l'Interior d'Espanya (1993-1994); i al compositor musical el senyor José Mª Valls Satorres.

En 1989 José María Valls Satorres els va dedicar la "Marxa dels Creuats", el mateix autor va compondre en 1997 '25 anys' amb motiu del 25 aniversari de la fundació de la comparsa. L'arxiu musical de la comparsa ho completen la marxa cristiana "Creu d'Arsuf" obra de Jose Rafael Pascual Vilaplana, obsequi de la "Penya el Mig" al Capità Cristià de 2003 Javier Peiró Pla, i "Odràcir" del mateix compositor murero, dedicada a Ricardo Montés Oviedo, Primer Tro de la comparsa en 2011 i "Akitania" de Saül Gómez Soler dedicada a la Capità Cristià de 2015 María Peiró González.

Des de 2005 es pot trobar molta més informació sobre qui i com som els Cruzados d'Ontinyent en internet.

Des de 1988, i de forma ininterrompuda, la "Marxa dels Creuats" és una de les dos peces musicals que la banda oficial de la comparsa interpreta al llarg de l'Entrada, sent la peça amb que s'arranca i es tanca la desfilada.

www.cruzadosontinyent.com

CONTRABANDISTAS

PRIMER TRO	David Seguí Martínez
PRESIDÈNCIA	José Fco. Seguí Martínez
SECRETARIA	Teresa Silvestre Morales
TRESORERIA	María Esteve Herrero
REPRESENTANT	Natxo Tortosa Sánchez

ORDRE DE DESFILADA

Banderi en carrossa

Amparo Revert Penades - **Esquadra "Tempranillo"**

Esquadra "Tres Esquadres"

Cap d'esquadra: Sergio Úbeda

Esquadra "La Navaixa" - Singulares

Cap d'esquadra: Teresa Micó

Unió Musical d'Albaida "L'Aranya"

Interpreta: "Reina de Fiestas" de José María Ferrero Pastor, "Ragón Fález" d'Emilio Cebrían Ruiz i "Campanera" de Fco. Naranjo, Camilo Murillo i Genaro Monreal

Esquadra "Calañe"

Cap d'esquadra: Rosa Sarrió

Esquadra "Rondenyes"

Cap d'esquadra: Teresa Silvestre

Esquadra "Bandoleres" / "La Fusta"

Cap d'esquadra: María Cambra

Esquadra "Contrabando"

Primer Tró: David Seguí Martínez
Concurs

Cap d'esquadra: David Seguí

Agrupació Musical "La Banda" d'Alfarracs

Interpreta: "Cap i Tro" de Mario Roig Vila, "El nostre cabo" de Miguel Àngel Sarrió Nadal, "Teresa Silvestre" de Mario Roig Vila i "Sergio Guerola" de Mario Roig Vila

Esquadra "Bandidos"

Cap d'esquadra: Ignacio Pastor

DADES D'INTERÉS

Fundada en 1961, el segon any de les nostres festes.

Prenen l'atuend típic de la Serranía de Ronda que feren famosos els genets bandolers d'aquell indret. Els Contrabandistes milloraren molt i molt aquelles robes amb l'incorporació de primorosos bordats en fil d'or i lluentors, així com els "madronyos" de llana en la manta i en les polaines.

Es tracta d'una vestimenta realitzada en panilla o vellut negre i consta de marselet ricament bordat en mànegues i espatlla, jupetí interior de color, saraguell perll genoll també bordat i amb randes. Canana a la cintura i polaines de cuir o botes; camisa blanca i llaç o corbata roja. Al muscle duen una manta xerxana i el mocador al cap que es cobreix amb la muntera.

Les dones duen una variació d'este vestit que consisteix en el marselet, la falda pantaló i el barret de "Calañas" i des del 2015 el bordat de les dones és lliure.

El dissabte de festes, just abans de l'acte del Contrabando que protagonitzen amb els Mariners, ofereixen el "Ball dels Contrabandistes" en la plaça de la Concepció.

Enguany estrenen el pasdoble "Cap i Tró" dedicat al Primer Tro del 2017 David Seguí Martínez.

<http://www.contrabandistesontinyent.com/>

MÚSIQUES PER ALS CONTRABANDISTAS

· "Els Contrabandistes" (M.C. - 1988) J.M. Valls Satorres	· "El Nostre Cabo" (Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal	· "Trabuc i Navaixa" (Fanf. - 2004) J. M. Valls Satorres	· "Sergio Guerola" (Pd. - 2010) M. Roig Vila
· "Els de Sempre" (Pd. - 1992) D.J. Ferrero Silvage	· "Ana Piera" (Pd. - 2002) E. Orquin Aleixandre	· "Ball dels Contrabandistes" (Fanf. - 2004) E. Orquin Aleixandre	· "Teresa Silvestre" (Pd. - 2013) M. Roig Vila
· "Sergio Seguí" (Pd. - 1996) D.J. Ferrero Silvage	· "Carmen" (Pd. - 2003) M.A. Sarrió Nadal	· "Pepe Guerola" (Pd. - 2005) J.B. Santonja Espinós	· "Bandolera" (Pd. - 2015) M. Roig Vila
· "Ignacio Contrabandista" (Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal	· "Encuentros" (Pd. - 2004) J.R. Pascual Vilaplana	· "El Señorito Cojones" (Pd. - 2007) J. B. Santonja Espinós	· "Rebemar" (M.C. - 2016) D.J. Ferrero Silvage
· "Ambaixadora Contrabandista" (M.C. - 1998) M.A. Sarrió Nadal	· "Alfredo Capitá" (M.C. - 2004) J.B. Santonja Espinós	· "Conxa Contrabandista" (Pd. - 2008) M. A. Sarrió Nadal	· "Estefa" (Pd. - 2016) D.J. Ferrero Silvage
			· "Cap i Tro" (Pd. - 2017) M. Roig Vila

BUCANEROS

AMBAIXADOR CRISTIÀ

BANDERER CRISTIÀ

PRIMER TRO

PRESIDÈNCIA

SECRETARIA

TRESORERIA

REPRESENTANT

Ignacio Gironés Tormo

David Penadés Ureña

Agustín Muñoz Pla

Rafael Campos Vidal

Ignacio Revert Beneyto

Jaime García Muñoz

Juan Mira Albero

DADES D'INTERÉS

Fundada el 26 de setembre de 1966 ix per primera vegada en les festes de 1967. Es constitueix en principi per festers arribats de Kábilas i Marineros. Prenen el nom dels pirates que assetjaven les naus espanyoles i angleses en el segle XVIII. Estos Bucaneros van voler incorporar una nova vestimenta poc vista en esta ciutat.

Consta de barret d'ala doblada amb ploma i cinta roja, brusa blanca, pantaló negre, botes, cinturó i bossa de cuir. Duen la capa roja a l'interior i negra a l'exterior sobre un muscle i al coll els penja el típic medalló.

El vestit de diari canvia la brusa blanca per una groga mantenint pantaló, botes i cinturó.

<http://www.comparsabucaneros.com/> - <http://www.facebook.com/BucanerosOntinyent>

AMBAIXADA CRISTIANA

Si algo caracteriza las historias de piratas es la incorporación, al relato de los hechos acontecidos en la realidad, de infinidad de elementos de carácter fantástico, de modo que éstas se acaban transformando en verdaderas leyendas, constituyendo un apasionante mundo que en la actualidad cautiva a infinidad de seguidores.

Una leyenda pirata

Cuenta la leyenda que transcurrían los primeros años del siglo XVI cuando un grupo de piratas, los Bucaneros, huyendo de los constantes peligros derivados de las encarnizadas luchas entre los ejércitos cristianos y musulmanes que tenían lugar en las costas mediterráneas, emprenden un viaje en busca de un lugar en que poder establecerse y proporcionar a sus hijos un destino mejor que el que les había correspondido a ellos.

- BARCO CON BANDERÍN DE LA COMPARSA. Acompañan al estandarte de los Bucaneros varios componentes de la Escuadra "69".

BLOQUE 1: LA ISLA Y EL POBLADO

Tras varias semanas de travesía, alcanzaron las costas de una exótica isla, un bellissimo paraíso, con playas de arena blanca y una frondosa selva, sobre la que se levantaba un majestuoso volcán. La isla estaba poblada por una variedad inmensa de especies de animales que nunca nadie había visto antes. Los Bucaneros decidieron quedarse allí, constituyendo una sociedad propia, fundamentada en los valores de la igualdad, la humildad y el respeto por los demás, y por el entorno. Eligieron un claro en el bosque para construir un poblado que se convertiría en su hogar.

- *BALLET "ESPORT I DANÇA"*
- *POBLADO CON NIÑOS REPARTIENDO*
- *ESCUADRA CARTAVON. Cap d'esquadra: Laia Reyes y Manu Revert*
- *ESCUADRA TROMPÀ. Cap d'esquadra: Carlos Campos y José Torró*
- *UNIÓ MUSICAL D'ATZENETA. Interpretan: "Aragonesos 99" de Daniel J. Ferrero Silvae, "Biscains d'Onil" de Miquel A. Mas Mataix y "Creu Daurà" de Fco. Valor Llorens*

BLOQUE 2: EL VOLCÁN

La vida transcurría con tranquilidad para los bucaneros y los demás seres que habitaban la isla, hasta que, un día, el suelo comenzó a temblar. Los temblores eran cada vez más fuertes. El enorme volcán que dominaba la isla comenzó a escupir fuego y lava. Una infinidad de ríos de fuego avanzaban hacia las playas, mientras el humo envolvía toda la isla. La ceniza cubría los árboles haciendo que parecieran espantosos seres fantasmagóricos.

- *ESPECTÁCULO "PYROS": MALABARISTAS FUEGO, VOLCÁN Y MONSTRUOS DE CENIZA.*
- *ESCUADRA UNIVERSAL. Cap d'esquadra: Manolo Bellver*
- *ESCUADRA PEMBAJACK. Cap d'esquadra: Inma Rodríguez y Sabina Francés*
- *UNIÓ MUSICAL LLOC NOU D'EN FENOLLET. Interpretan: "Veles e Vents" de Saül Gómez i Soler y "L'Ambaixador Cristià" de Rafael Mullor Grau.*

BLOQUE 3: LA LAGUNA DE LAS SIRENAS

Muy asustados por la violencia de las explosiones procedentes del volcán, los Bucaneros corrieron a refugiarse en la laguna de las sirenas, en busca también del consejo de estos seres que siempre les habían protegido. Fueron las sirenas las que les contaron la historia de la existencia de un terrible monstruo, con forma de pulpo gigante, que habitaba en las profundidades del mar. Al parecer, algo había molestado a aquella terrible criatura, desencadenando su furia. Los Bucaneros debían vencer al Kraken si querían evitar que éste acabara con la preciosa isla y todos sus ocupantes. Pero no iban a estar solos en aquella difícil empresa. Las bellísimas sirenas, con sus cuerpos rodeados de escamas de fascinantes colores, y con sus hipnóticas voces, iniciaron una danza encantadora que hechizaría al monstruo, dándoles a nuestros amigos la oportunidad de derrotarle definitivamente.

- *LA LAGUNA DE LAS SIRENAS (BALLET ÓPERA)*
- *ESCUADRA ANNE BONNY. Cap d'esquadra: Mª José Bellver y Elena Pastor*
- *ESCUADRA VALKIRIAS. Cap d'esquadra: Sara Ureña, Mª José Benavent y Rosa Pla*
- *LA NOVA DE QUATRETONDA. Interpretan: "Caballeros de Navarra" de Ignacio Sánchez Navarro y "La rosa i el drac" de Francisco Valor Llorens.*

AMBAIXADA CRISTIANA BUCANEROS

BLOQUE 4: LA BATALLA CONTRA EL KRAKEN

Grandes pájaros con plumajes de vistosos colores acudieron a la llamada de las sirenas para ayudar a los Bucaneros que, armados de valor, se hicieron a la mar en busca del terrible enemigo. El Kraken era cuatro veces más grande que el barco e increíblemente fuerte, pero no pudo resistir la estrategia de piratas y pájaros unidos. En un último intento de atacarles, el horrible monstruo se aferró al barco con sus tentáculos y lo partió en dos, pero, ya malherido, acabó hundiéndose en el fondo marino. ¡LOS BUCANEROS HABÍAN VENCIDO!

- PÁJAROS GIGANTES (PYROS)

- ESCUADRA MORGAN - ESCOLTA FEMENINA. Cap d'esquadra: Amparo Ferri y Bea Salmerón

- SOCIETAT UNIÓ ARTÍSTICA MUSICAL ONTINYENT. Interpretan: "Mai Sabel" de Francisco Valor Llorens y "Arak" de Francisco Valor Llorens.

- EL KRAKEN (BALLET MASTERS)

- ESCUADRA GARFIO - ESCOLTA DEL EMBAJADOR Y ABANDERADO CRISTIANO. Cap d'esquadra: Rafa Campos

- CARROZA DEL EMBAJADOR Y ABANDERADO CRISTIANO

EMBAJADOR CRISTIANO: IGNACIO GIRONÉS TORMO

ABANDERADO CRISTIANO: DAVID PENADÉS UREÑA

- AGRUPACIÓ MUSICAL D'AGULLENT. Interpretan: "Signum" de Saül Gómez i Soler y "Templaris d'Albaida" de Vicent Pérez Esteban

BLOQUE 5: LA RECONSTRUCCIÓN

Con la desaparición del Kraken, el volcán dejó de temblar y escupir fuego, y la isla recuperó la tranquilidad. Un fuerte sentimiento de hermandad surgido como consecuencia de la terrible experiencia vivida permitió a los Bucaneros reconstruir el poblado, las cabañas, los campos de cultivo, y recuperar su paraíso.

- ESCUADRA CHOCOLATE. Cap d'esquadra: José Torró

- ESCUADRA CALAVERA. Cap d'esquara: Virtudes Borrell

- ESCUADRA MONSTERS - PRIMER TRO: AGUSTÍN MUÑOZ - CONCURS

Cap d'esquadra: Óscar Cambra.

- AGRUPACIÓ MUSICAL D'ONTINYENT. Interpretan: "Javi Bucanero" de Daniel J. Ferrero Silvage, "Diafebus" de Saül Gómez i Soler y "Mai Sabel" de Francisco Valor Llorens

MÚSIQUES PER ALS BUCANEROS

· "Bucaneros d'Ontinyent"
(M.C. - 1991) M.A. Sarrió Nadal

· "De la Vila al Regall"
(M.C. - 1997) D. J. Ferrero Silvage

· "Veles e vents"
(M.C. - 2011) S. Gómez i Soler

· "Avant, Micó Bucanero"
(M.C. - 2012) D. Castelló Silvestre

· "Lydia"
(M.C. - 1991) M. A Sarrió Nadal

· "Javi Bucanero"
(M.C. - 2006) D. J. Ferrero Silvage

· "Bucanera"
(M.C. - 2012) F. Valor Llorens

AMBAIXADA CRISTIANA BUCANEROS

ONTINYENT MOROS I CRISTIANS

ENTRADA MORA
25-08-2017

EDIFICIO JAUME I

PROMOCION DE 20 VIVIENDAS

C/ JAUME I - C/ MONGES CARMELITAS

DISFRUTE DEL BIENESTAR Y TRANQUILIDAD EN UNA ZONA RESIDENCIAL DOTADA DE SERVICIOS

CENTROS EDUCATIVOS

PARQUES INFANTILES

ZONAS VERDES

CAMPUS UNIVERSITARIO

POLIDEPORTIVO

CENTRO DE SALUD

SUPERMERCADOS

MERCADO MUNICIPAL

AYUNTAMIENTO

CENTRO HISTÓRICO

C/SALVADOR TORMO 39, BAJO

TELF. 96 291 35 06

WWW.CONSMG.COM

ORDRE ENTRADA MORA

1

Kábilas

Capitania Mora

Moros Marinos

7

2

Moros Espanyols

Chanos

8

3

Saudites

Omeyas

9

4

Mudéjares

Benimerins

10

5

Mossàrabs

Abencerrajes

11

6

Taifas

Moros Berberiscos

Ambaixada Mora

12

Organitza:

Col·labora:

KÁBILAS

CAPITÀ MORO	Cefe Micó Turégano
PRIMER TRO	José Ramón Revert Rovira
PRESIDENT	Sergio Reig García
SECRETARI	Paco Nadal González
TRESORER	Javier Cabedo Sanchis
REPRESENTANT	Salvador Albuixech García

DADES D'INTERÉS

La comparsa Kábilas tiene su origen en el año 1860, año fundacional de las fiestas de Moros y Cristianos de Ontinyent en honor al Santísimo Cristo de la Agonía. Si bien en los inicios aparecían bajo la denominación de "Moros del Rif", es en 1878 cuando ya se les conoce bajo el actual nombre de Kábilas. Fruto del nombre inicial, durante algún tiempo también fueron conocidos como Rifeños.

La indumentaria ha tenido algunos cambios a lo largo del tiempo, quedando en la actualidad dos trajes oficiales, el de gala y el de diario. El traje de gala está compuesto por capa y chilaba blancas, con cordones y borlas del mismo color, zapatos blancos, gorro fez rojo y bolsa repujada de piel. El de diario está compuesto de chilaba de cualquier rayado distinto al que usan otras comparsas, zapatos verdes, gorro fez rojo y bolsa de piel.

Actualmente la comparsa está formada por 185 kábilas siendo nuestra banda oficial la Banda Instructiva Musical de Alfarrasí.

Estos años de historia han dado para un sinfín de anécdotas, diversidad de aportaciones a nuestras fiestas, espectaculares capitanías y embajadas, y han permitido a la comparsa jugar un papel importante en estas fiestas que todos los años en el mes de Agosto celebramos en Honor a nuestro Patrón. Muestra de ello han sido los siete kábilas que han dirigido la Sociedad de Festeros y la sirvieron acompañados de otros muchos kábilas ocupando puestos diversos en distintas Juntas de gobierno, las doce reinas de fiestas, hijas o nietas de kábilas, así como los cinco pregoneros que también han pertenecido ó pertenecen a la comparsa.

Todo ello ha ido creando una idiosincrasia muy peculiar, que hace de la nuestra una comparsa singular.

Este año disfrutamos de nuestra decimocuarta capitanía y esperemos que también lo hagan ustedes.

CAPITANIA MORA

Desde nuestra comparsa pretendemos que nuestra capitanía no hable de guerras sino de fiestas, no hable de dolor sino de alegría. La alegría que todos tenemos en estos días y que queremos contagiar a los visitantes y a los vecinos, a los festeros y a los que no lo son, a los mayores y a los pequeños.

A todos.

Son nuestras fiestas, las de todos, y pretendemos que sean unas fiestas inolvidables.

SOÑANDO LA FIESTA

Del Diccionario de María Moliner.

Soñar

- Imaginar mientras se duerme sucesos o escenas que se perciben como reales.
- Imaginar como posibles o reales cosas que no lo son.
- Particularmente, recrearse pensando en sucesos venturosos o cosas agradables, posibles o imposibles.
- Desear vivamente algo.

Esta es la historia de un niño:

Un niño que sueña con salir a las fiestas, en escuadra, haciendo el cabo, encima de un caballo, de un camello, o en una carroza.

Un niño que sueña músicas que aún no existen.

Un niño que sueña figuras y colores, personajes en la calle. Telas, trajes, bailes...

Un niño que sueña palabras, frases que conforman un pregón o el texto de unas embajadas.

Un niño que sueña, fiesta y alegría. Hermandad, paz.

Ya Cervino, al que hemos querido homenajear en su año pone en el texto de las Embajadas los siguientes versos:

“Ea, pues, Ontinyent, a Dios bendice;

Olvídate de críticos quilates

Si oyes que remezclamos las modernas

Con tus antiguas glorias inmortales;”

“Ven hoy a ver cómo en alegres burlas,

Recordando el valor de nuestros padres,

Unos somos cristianos, otros moros,

Y todos en quererte ¡oh patria! iguales.”

Estas son las escenas de este Sueño de Fiesta:

- Escena I “**Ya vienen**”

Se ha hecho de noche se oyen los heraldos y ruido de timbales que se acercan, ritmos africanos llenan el aire.

Alguien dice: “Ja vénen” “Ja comença la Capitanía”

Llega nuestro **Portaestandarte**, llevado por el niño **Pablo Terol Mejías** acompañado de una manada de camellos montados por miembros de las escuadras **Chopaora** y **Sandía**.

Les acompaña la **Agrupación Musical Batukem Tukada** interpretando “Al Tarik” de Saül Gómez i Soler.

Tras ellos la primera escuadra de Kábilas compuesta por miembros de **Chonna - Figes Tendres** a los que acompaña la banda **Cercle Musical Primitiva de Albaida “El Gamell”** interpretando “L’entrà dels moros” de Camilo Pérez Monllor.

Los cabos de escuadra son **Sergio Revert, José Pla** y **Santi Tortosa**.

Cierra esta escena una escuadra con el traje de diario compuesta por miembros de las escuadras **Chopaora - Mochaora** dirigidas por los cabos **Eduardo Beneyto** y **Pablo Ferrero**.

Kábilas
capitanía 2017

CAPITANIA MORA **KÁBILAS**

- Escena II “Gigantes”

Vemos aparecer guerreros gigantes de piel oscura, como decía Cervino en nuestras embajadas:

“... Los ballesteros de Numidia horribles,
Que emponzoñan las flechas que disparan...”

Les precede como Cabo Batidor el jinete **Tono Revert**.

Son los miembros de la escuadra **Rif** al completo con los cabos de escuadra **Pepe Pla** y **José Nadal**.

Les acompaña la **Unión Musical Contestana** interpretando “A mons pares” de José Pérez Vilaplana y “Bidru” de David Castelló Silvestre.

- Escena III “El zoco”

Nos adentramos en el mercado, tiendas y puestos llenos de manjares que niños de la comparsa reparten entre el público.

“... Vieras allí riquezas indecibles,
Montes de oro y colinas de diamantes...”

Tras ellos una escuadra compuesta por miembros de **Donuts - Karabassa** a los que acompaña la banda **Agrupació Artística Musical el Trabajo de Xixona** interpretando las marchas “Tarde de abril” d’Amando Blanquer Ponsoda y “Moros Verds” de Manuel Sagi Echevarría. Sus cabos de escuadra son **Salva Revert, Tono Vidal** y **Jorge Campos**.

- Escena IV “Tradición”

Primero aparece un elemento que tradicionalmente ha formado parte de nuestras capitanías: el fuego.

Un espectáculo de fuego que nos recuerda los versos de Cervino:

“...El fuego consumía las almenas;
Rotas caían cimbras y pilastras...”

Detrás llega la escuadra Kabileños que agrupa a los miembros más antiguos de la comparsa y que ha querido lucir este año un traje clásico “de negro”, siendo los cabos de escuadra **Manolo Belda** y **Enrique Pérez**.

“... Los de rostro más negro que la noche,
Armados con gumías y con mazas...”

Les acompaña la **Societat Unió Artística Musical de Ontinyent** que interpreta las marchas “Xavier el Coixo” de José Rafael Pascual Vilaplana y “La Marcha del Centenari” d’Amando Blanquer Ponsoda.

- Escena V “Oración”

El ballet **Masters** en diferentes escenas nos recuerda la trascendencia de nuestras vidas. El ambiente se vuelve un poco más solemne sin dejar de ser festivo.

Tras ellos la escuadra **Llonganissa** con su cabo batidor el kábila **Gonzalo Tormo** cierra la escena. Les acompaña la banda **Grup Musical de Albaida** interpretando la marcha “Als Judios” de José Mª Valls Satorres siendo los cabos a pie **Vicente Satorre** y **Sergio Pastor**.

- Escena VI “La Favorita”

Citando a Cervino:

“...Cien esclavas le siembran el camino
De rosas y claveles y azahares,
Y le ofrecen sus gracias que embelesan,
En dulces cantos y ligeros bailes...”

Todo el encanto de las mujeres de la comparsa Kábilas compone este bloque, empezando por un ballet integrado por todas las que han querido unirse a nuestra comparsa en esta fiesta.

CAPITANIA MORA KÁBILAS

Diversos animales, otro de los elementos tradicionales de nuestra comparsa.

Por último, escoltada por las escuadras femeninas **Xukrut** y **Kainas**.

"...el brillar que en los serenos ojos,
En los luceros de tus hijas arde..."

Llega la favorita, la hija de nuestro Capitán, **Clara Micó Cardona**.

Suena la marcha "Clara" de Saül Gómez i Soler que se estrena en esta entrada y está interpretada por el **Grup de Percussio i Dolçaines La Colla de Ontinyent**.

- Escena VII "El Capitán"

Llega el Capitán, como no puede ser menos lo hace a caballo, viene acompañado de su escolta, de sus amigos y de nuestro cariño.

No es un capitán guerrero, es un capitán festero, por eso cambiamos un poco los versos de Cervino:

"...Habla, y le escuchan prosternados pueblos;
Manda", y desfilan gentes "a millares;"

Este, más que de nadie ha sido, su "Sueño". El sueño de **Cefe Micó Turégano**.

Le escolta la escuadra **Kabiletts** acompañados todos con la banda **Agrupación Musical Santa Cecilia de Castalla** que interpreta las marchas "Cefe" de Saül Gómez i Soler, dedicada a nuestro capitán, y "Moros y Cristianos" de José Serrano Simeón.

- Escena VIII "El Primer Trò"

Todos los Kábilas hemos desfilado, hemos puesto nuestra ilusión en hacer una capitania digna de nuestras fiestas.

Nuestro Primer Tro, **José Ramón Revert**, junto con su escuadra **Segrelles** vistiendo el Traje de Gala representa a toda la comparsa. Es el mismo Primer Tro quien hace de cabo de escuadra, siendo a su vez la escuadra de concurso.

Le acompaña nuestra banda oficial, la **Banda Instructiva Musical de Alfarrasí** interpretando la marcha mora "El Kábila" de José María Ferrero Pastor.

Esperamos que en algún momento hayáis soñado, como nosotros, Las Fiestas en mayúsculas, que hayáis disfrutado.

Si os ha gustado nos sentimos satisfechos, si no...

"Si nosotros, vanas sombras, os hemos ofendido, pensad sólo esto y todo estará arreglado:

que os habéis quedado aquí dormidos mientras han aparecido esas visiones.

Y esta débil y humilde ficción no tendrá sino la inconsistencia de un sueño; amables espectadores, no nos reprendáis; si nos perdonáis, nos enmendaremos."

MÚSIQUES PER ALS KÁBILAS

· "José M ^a Belda, el Guapet" (Pd. - 1956) J.M. Ferrero Pastor	· "Sis Kábiles" (M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvage	· "Al meu cosí" (Pd. - 2001) M.A. Sarrió Nadal	· "Nagón" (Pd. - 2014) M.A. Sarrió Nadal
· "Chimo" (M.M. - 1964) J.M. Ferrero Pastor	· "Als Chopaors" (M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage	· "Tato" (M.M. - 2002) G. Casasempere Gisbert	· "Bidru" (M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre
· "El Kábila" (M.M. - 1965) J.M. Ferrero Pastor	· "Primer Trò" (M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage	· "Alarife Kábila" (M.M. - 2004) J. Barberà Fontana	· "Clara" (M.M. - 2017) Saül Gómez Soler
· "Ovana" (M.M. - 1974) J.M. Ferrero Pastor	· "El Califa" (M.M. - 1999) J.M. Sanchis	· "Rais Kabir" (M.M. - 2005) D.J. Ferrero Silvage	· "Cefe" (M.M. - 2017) Saül Gómez Soler

CAPITANIA MORA KÁBILAS

MOROS ESPANYOLS

PRIMER TRO	José Cortés Sanchis
PRESIDÈNCIA	Miguel Perigüell Penadés
SECRETARIA	Daniel Sevilla Castellanos
TRESORERIA	José Rafael Mateu Nadal
REPRESENTANT	Rafa Gandía Montés

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en cavall Carlos Sevilla

Esquadra "La Graella" - Negres

Cap d'esquadra: Javier Úbedad Torró

Banda de Música de la Poble Llarga

Interpreta: "Moros Españoles" de José Pérez Ballester, "Roperia Ximo" de Francisco Valor Llorens i "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández

Esquadra "Galdufa / La Chispa / La Boina"

Cap d'esquadra: Juan Vicente Ureña Cambra

Esquadra "Estás que sí / Formals"

Cap d'esquadra: Gaspar Alcaraz

Esquadra "L'Ambiscà"

Cap d'esquadra: Sergi Garcia Micó

Esquadra "Bachatió"

Cap d'esquadra: Susana Vidal Vidal

Esquadra "Colocat / Bolet" - Concurs

Cap d'esquadra: Ramón Ferri Espí

Banda de La Poble Llarga

Interpreta: "Moros Españoles" de José Pérez Ballester, "Reige" de José María Ferrero Pastor i "El President" de Miguel Picó Biosca

Esquadra "Moro / Font Bella"

Cap d'esquadra: José Ramón Coll Torró

Esquadra "Al Gai"

Cap d'esquadra: Xema Ferrero Liñana

Esquadra "Mare Tape'm / Tot massa bé"

Cap d'esquadra: Sara Gandia Ferrero

Esquadra "Som Prou"

Cap d'esquadra: Maria Martínez Ferri

Esquadra "Chupla-meló"

Primer Tro: José Vicente Cortés Sanchis

Cap d'esquadra: Rafael Gandía Montés

Banda de Rotglà i Corberà

Interpreta: "Moros Españoles" de José Pérez Ballester, "Marxa del Centenari" d'Amado Blanquer Ponsoda i "Paco el Chollat" de Daniel Juan Ferrero Silvage

DADES D'INTERÉS

Naix en 1920 per un grup de festers provinents de Kábilas. El vestit original va ser canviat per l'actual en 1982 respectant els colors de l'anterior. Així duen una túnica blanca amb motius geomètrics en marró, capa - abric en marró i passamaneries i motius en or, bossa multicolor i turbant en blanc, verd i roig.

Des dels seus orígens ha emprat quatre models de gel-laba diferents. L'actual segona vestimenta mostra ratlles verticals de color marró, roig i blanc.

Mantenen des de fa molts anys una estreta relació amb la banda de música de la Poble Llarga, no debades en l'any 1944 el mestre Pérez Ballester els va compondre i dedicar la marxa àrab «Moros Españoles».

<http://www.morosespanyols.com/>

MÚSIQUES PER ALS MOROS ESPANYOLS

· "Mataix"

(Pd.-Marxa - 1943) J. Pérez Ballester

· "Pepe el Barrugueret"

(M.M. - 1986) M. Gandía Conejero

· "Paquito Llin"

(Pd. - 1989) M. Gandía Conejero

· "Al Abed Alkazar"

(Pd. - 2006) J.R. Pascual Vilaplana

· "Moros Españoles"

(M.M. - 1944) J. Pérez Ballester

· "Yoltefer"

(Pd. - 1988) M. Gandía Conejero

· "Elvira"

(Dansa - 1994) M. Gandía Conejero

· "Alíkh-Gasbà"

(M.M. - 2012) E. Alborch Tarrasó

SAUDITES

PRIMER TRO	Josep Antoni Francés Esteve
PRESIDÈNCIA	Jordi Piera Olives
SECRETARIA	Miquel Vanyó Gironés
TRESORERIA	Jordi Belda Sanchis
REPRESENTANT	Alfons Gisbert Ortiz

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa

Arturo Reig Pla

Esquadra "El Pou / Varios"

Cap d'esquadra: Francisco Vidal Tolsá

Esquadra "K'tifa"

Cap d'esquadra: Teresa Francés Gandia

Banda Unió Musical de Fontanars dels Alforins

Interpreta: "Marrakesch" de José María Ferrero Pastor, "Als Ligeros" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán i "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana

Esquadra "Abdul Halem"

Cap d'esquadra: Vicent Vilaplana Sanchis

Esquadra "La Borla / Aladins"

Cap d'esquadra: Jordi Piera Micó

Esquadra "Els més torbats / Volaolets"

Cap d'esquadra: Alejandro Ferrero Pérez

Esquadra "Benicolpet"

Primer Tro: Josep Antoni Francés Esteve Concurs

Cap d'esquadra: Ildefonso Ballester Manchefiò

Unió Musical Valladina

Interpreta: "Saudites" de José Mª Ferrero Pastor, "Alhakem" d'Ignacio Sánchez Navarro, "No ho faré més" de Vicent Català Pérez i "El President" de Miguel Picó Biosca

Esquadra "Al-i-kates"

Cap d'esquadra: Javier Ballester Bordera

MÚSIQUES PER ALS SAUDITES

· "Mozárabe Revert"
(M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
· "Reige"
(M.M. - 1958) J.M. Ferrero Pastor
· "Sauditas"
(M.M. - 1971) J.M. Ferrero Pastor

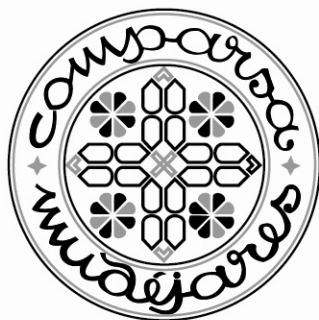
· "Sisco - Penya el Pou"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvage
· "Al Caid"
(M.M. - 1988) J. Insa Martínez
· "Bon Fester"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage

· "Julio"
(M.M. - 1995) D.J. Ferrero Silvage
· "Al Xiquet"
(M.M. - 2005) J. Ureña Eiras
· "Aladins"
(M.M. - 2007) D.J. Ferrero Silvage

· "Iramsor"
(M.M. - 2013) J.M. Ferrero de la Asunción
· "Aladins, al pas!!"
(PD. - 2014) M. Gandia Conejero

MUDÉJARES

PRIMER TRO	Nuria Lacueva Olivares
PRESIDÈNCIA	Alberto Climent Malpartida
SECRETARIA	Juanjo Lliso Bartual
TRESORERIA	Yaiza Pla Marán
REPRESENTANT	Germán Vidal Giner

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en dromedari

Santiago García Bayo

Esquadra "Otilio" - Especial 200 aniversari J.J. Cervino

Cap d'esquadra: José Luis Climent Malpartida

Grup de Percussió i Dolçaines "La Colla"

Interpreta: "J.J. Cervino" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Lo que siga / Borrachins"

Cap d'esquadra: Carlos Guerola

Esquadra "Tot per l'aire / Ali Oli"

Cap d'esquadra: Ricardo Gil

Esquadra "Fundaors / Miura" - Negres

Cap d'esquadra: Paco Soler

Banda de Quatretonda

Interpreta: "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández, "Marxa del Centenari" d'Amando Blanquer Ponsoda i "L'entrà dels moros" de Camilo Pérez Monllor

Esquadra "Borrachins / Arrere / Al que ve"

Cap d'esquadra: Alberto Vidal

Esquadra "La Milk"

Cap d'esquadra: Germán Vidal

Esquadra "Ali Ben Bufat / El Colze"

Cap d'esquadra: Alberto Valls

Esquadra "Al Sobao"

Primer Tro: Nuria Lacueva Olivares

Concurs

Cap d'esquadra: Nuria Lacueva

Unió Musical d'Atzeneta

Interpreta: "Cavall de Foc" de José Rafael Pascual Vilaplana, "No ho faré més" de Vicent Català Pérez i "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler

DADES D'INTERÉS

La Comparsa Mudéjares, como tantas otras de las que desfilan en Ontinyent, surgió de la unión de varios festeros pertenecientes a otras tantas comparsas: los Omeyas, los Kábilas y un arquero; y un gran grupo de gente muy diversa que no pertenecía a ninguna comparsa. El once de febrero de 1975 se solicitó formalmente a la Sociedad de Festeros la inscripción de la nueva comparsa, y en las fiestas de ese año ya desfilaron formando parte del bando moro.

El traje que lucen los Mudéjares fue diseño del Mudéjar ya fallecido Fernando Cambra y consiste en un sayal o chilaba de sarga-gabar-dina color hueso, una capa de tergal tejido a la plana y color verde y con un dibujo árabe mudéjar en la capucha, ancha, que cae sobre la espalda, gorro en forma de turbante de tergal y seda, y colgando un velo negro de gasa. Como traje de diario se adoptó la chilaba de satén, con tejido de tergal-algodón y a rayas marrón y crudo. De calzado, babuchas apuntadas en verde vivo y con filigranas para el traje de gala, y marrones lisas para el de diario; éste último se remata con fez color naranja y bolsa de piel.

En la Entrada de 2017 para contribuir y aportar nuestro granito de arena a la celebración del bicentenario del nacimiento del autor del texto de nuestras embajadas, Joaquín José Cervino Ferrero, desfilará en primer lugar la Peña Otilio con traje singular al son de la marcha JJ Cervino del maestro Saül Gómez, con arreglos musicales especiales para esta ocasión. Como curiosidad, reseñar que la escuadra del primer Tro de los Mudéjares desfila con nuestra banda desde hace más de cuarenta años, la Unión Musical de Atzeneta de Albaida, a los sonos de la marcha No ho faré mes.

<http://mudejares.org/>

<http://es-la.facebook.com/comparsamudejares.ontinyent>

MÚSIQUES PER ALS MUDÉJARES

· "Mudéjares de Ontinyent"
(M.M. - 1975) J.M. Ferrero Pastor

· "Climent"
(M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvage

· "El Colze"
(M.M. - 2004) R. García i Soler

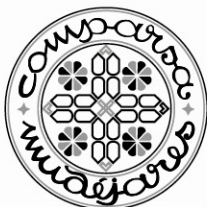
· "Mudayyan"
(M.M. - 2017) R. Penadés Silvestre

· "Pepe Brusa"
(M.M. - 1984) J.M. Ferrero Pastor

· "Sakran"
(M.M. - 1992) D.J. Ferrero Silvage

· "J.J. Cervino"
(M.M. - 2014) S. Gómez Soler

· "Turégano"
(Pd. - 2017) Saül Gómez i Soler

MOSSÀRABS

PRIMER TRO	Santi Rius Soler
PRESIDÈNCIA	Vicente Muñoz Pla
SECRETARIA	Jordi Gil Gironés
TRESORERIA	Joaquín Gil Bayo
REPRESENTANT	Joaquín Tormo Reig

ORDRE DE DESFILADA

Portaguí en carrossa

Vicent Martí Donat i l'esquadra "Alemaneta"

Esquadra "Sefardins"

Cap d'esquadra: Javier Andrés Llopis

Esquadra "Caftan"

Cap d'esquadra: Maria Linares Cambra

Esquadra "Sable i Trabuc" - Singlars

Cap d'esquadra: Jordi Gil Gironés

Unió Musical Belgidense

Interpreta: "Sable i Trabuc" de Vicente Gabriel Casanova Martínez, "Als Berebers" de José Pérez Vilaplana i "Ben al Sahagui" de Francisco Valor Llorens

Esquadra "Muwaixaha"

Cap d'esquadra: Elena Prieto Ferrero

Esquadra "Jalapeños"

Cap d'esquadra: Vicent Gandía Muñoz

Esquadra "Xeus" - Singlars

Cap d'esquadra: José Pedro Jordá Pla

AUM de Bocairent

Interpreta: "Ses Bayrak" d'Enrique Alborch Tarrasó, "Any d'Alferes" d'Amado Blanquer Ponsoda i "Als Ligeros" de Pedro Joaquín Francés Sanjuán

Esquadra "Jábals"

Cap d'esquadra: Javier Guerola Soler

Esquadra "Hardges"

Cap d'esquadra: Pilar Belda Tortosa

Esquadra "Arreu" - Singlars

Cap d'esquadra: Vicent Sarrió Aliño

Cercle Musical Primitiva d'Alcoi

Interpreta: "L'Entrà dels Moros" de Camilo Pérez Monllor, "Mozàrabs 1960" de José María Ferrero Pastor i "Als del Candao" de Miguel Ángel Sarrió Nadal

Esquadra "Rebot"

Cap d'esquadra: Juan Barber Sanz

Esquadra "Borsalinos / Samarros"

Cap d'esquadra: Javier Mira Soriano

Esquadra "Saqqarah / L'Espindarga"

Cap d'esquadra: José Prieto Albuixech

Societat Escola Musical Santa Cecília de l'Olleria

Interpreta: "Reige" de José María Ferrero Pastor, "El President" de Miguel Picó Biosca i "Marrakets de Sant Blai" de Rubén Penadés Silvestre

Esquadra "Pit'os"

Cap d'esquadra: Vicente Belda Ferrer

Esquadra "Arbellar"

Cap d'esquadra: Isabel Úbeda Torró

Esquadra "Imposibles"

Primer Tro: Santi Rius Soler - Concurs

Cap d'esquadra: Santi Rius Soler

Agrupació Musical d'Ontinyent

Interpreta: "Ropería Ximo" de Francisco Valor Llorens, "No ho faré més" de Vicent Catalá Pérez i "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández

DADES D'INTERÉS

Comparsa fundada l'any 1948 per un grup d'amics provinents majoritàriament del món fester. Amb el pas dels anys s'ha convertit en la comparsa més nombrosa de les nostres Festes. D'ella han eixit festers per formar altres comparses com ara els Saudites o Arquers.

El vestit de gala de la comparsa està format per un fes roig amb turbant blanc d'estil venecià i una bata blanca fins a meitat cama que es cobreix amb un jupetí blau amb ribets grocs, adornat amb dues llunes daurades davant i una darrere. Complementen la indumentària una faixa blava amb ratlles roges i grogues amb dos serrells trenats que pengen d'ambdues cames i una capa ratllada blanca i marró amb caputxa. El vestit s'adorna amb collar i braçalets metàl·lics daurats, sarró de cuir i una espingarda de fusta i metall al muscle. El calçat són unes sabates blaves amb l'empenya groga adornada i uns calcetins alts blancs.

La segona indumentària consta de gel·laba blanca amb franges verticals en marró amb caputxa, un fes roig, sarró de cuir, babutxes blanques de punta alçada i calcetins alts blancs.

<http://www.mozarabesontinyent.com/>

MÚSIQUES PER ALS MOSSÀRABS

- "Mozàrabe Revert"
(M.M. - 1951) J.M. Ferrero Pastor
- "Reige"
(M.M. - 1956) J.M. Ferrero Pastor
- "Mozàrabs 1960"
(M.M. - 1960) J.M. Ferrero Pastor
- "Quinze Moros"
(M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvae
- "El Cruzàrabe"
(Pd. - 1999) J.M. Valls Satorres
- "Jorsa"
(M.M. - 1991) M.A. Sarrió Nadal
- "Els Mossàrabs"

(M.M. - 1997) F. Cerdà Albiñana
- "Saqqarah"
(M.M. - 1997) D.J. Ferrero Silvae
- "Mozarabía"
(Fant. - 1997) J.M. Valls Satorres
- "La Danza del Fuego"
(Ballet - 1997) C. Ferri Reig
- "Bisbe Mossàrab"
(Pd. - 1998) M.A. Sarrió Nadal
- "Atarfe"
(M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal
- "Dimini"
(Ballet - 2003) S. Gómez i Soler

- "Als Xeus"
(M.M. - 2007) J. Ferrero - C. Fernández
- "Youssef"
(M.M. - 2007) J. Barberà i Fontana
- "Alderaban"
(Ballet - 2009) S. Gómez i Soler
- "le-las"
(M.M. - 2009) S. Gómez i Soler
- "Shukran"
(M.M. - 2011) S. Gómez i Soler
- "Manela"
(M.M. - 2012) D. Castelló Silvestre
- "Sable i Trabuc"

(M.M. - 2013) V.G. Casanova Martínez
- "Ses Bayrak"
(M.M. - 2015) E. Alborch Tarrasó
- "Alonso, mestre filaner"
(M.M. 2015) F. Sanchis Gandia
- "Padmin"
(Ballet 2015) S. Gómez i Soler
- "Angius"
(Ballet 2015) S. Gómez i Soler

TAIFAS

PRIMER TRO	Silvia Soler Vidal
PRESIDÈNCIA	José Manuel Gómez Moreno
SECRETARIA	Natalia García Espi
TRESORERIA	Alicia Navarro Cerdá
REPRESENTANT	Joan Sanantonio Lizandra

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en camell

Vicente Torró Cuartero

Esquadra "L'astrossa"

Cap d'esquadra: Pablo Penadés

Esquadra "Trakeltery / Xe quin bolet"

Cap d'esquadra: Paco Revert Ferrero

Esquadra "La Sed"

Cap d'esquadra: Alejo Micó

Esquadra "Garbell de cebes / Yamir"

Singulars

Cap d'esquadra: Javier Barberá

Agupació Musical d'Agullent

Interpreta: "Jamalajam" de José Ferrándiz

Fernández, "Ropería Ximo" de Francisco Valor

Llorens i "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "La Tahja / Desastre / La Porra"

Cap d'esquadra: Pedro García Bayo

Esquadra "Arrere"

Cap d'esquadra: José Pastor Olcina

Esquadra "No me l'aigües / Sable / Santa Sede"

Cap d'esquadra: Amadeo Martí Bernabeu

Esquadra: "Trabukeres"

Primer Tro: Silvia Soler Vidal - Concurs

Cap d'esquadra: Silvia Soler Vidal

Unió Musical Santa Cecília de Barxeta

Interpreta: "Siltai" de Saül Gómez i Soler,

"Ses Bayrak" d'Enrique Alborch Tarrasó i

"Ropería Ximo" de Francisco Valor Llorens

MÚSIQUES PER ALS TAIFAS

· "Taifas 98"

(M.M. - 1998) D.J. Ferrero Silvage

· "Trakeltery"

(M.M. - 2014) S. Gómez i Soler

· "Siltai"

(M.M. - 2017) S. Gómez i Soler

· "Opus 14"

(M.M. -) R. Benavent Maiques

MOROS MARINOS

PRIMER TRO	Emilio Pérez García
PRESIDÈNCIA	Vicente J. Rubio Tortosa
SECRETARIA	Antonio Soriano Morant
TRESORERIA	Josep Manel Minsut Silvestre
REPRESENTANT	José Enrique Mollá Sanchis

ORDRE DE DESFILADA

Portuguíó en la Barca Almanzor

Paula Soler Torró

Esquadra "Almanzor - Cantera" - Gastadors

Cap d'esquadra: Eva Martí

Esquadra "Benarrai"

Cap d'esquadra: Gonzalo Revert Francés

Esquadra "Porronet / El Turco"

Cap d'esquadra: Roberto Donat Pascual

Banda Simfònica Tot per la Música

d'Ontinyent

Interpreta: "Marxa del Centenari" d'Amando

Blanquer Ponsoda, "Juanjo" de Francisco

Esteve Pastor i "Cavall de foc" de José Rafael

Pascual Vilaplana

Esquadra "Benarrai / Joves

Cap d'esquadra: Cristian Donat Revert

Esquadra "La Branca"

Cap d'esquadra: José Enrique Mollá

Esquadra "El Garrot"

Cap d'esquadra: Rafael Reig Tortosa, el Trier

Esquadra "La Pala"

Primer Tro: Emilio Pérez García

Concurs

Cap d'esquadra: Emilio Pérez García

Banda Simfònica Tot per la Música

d'Ontinyent

Interpreta: "Xabat" de Saül Gómez i Soler,

"Habibi" d'Alfredo Anduix Rodríguez i "Moros

Verds" de Manuel Sagi Echevarria

DADES D'INTERÉS

Nascuda al 1865, la Comparsa Moros Marinos és una de les comparses més antigues de les nostres Festes de Moros i Cristians. Sense donar-se compte de com de ràpid passa el temps,enguany la Comparsa celebra el seu 150 Aniversari i en commemoració a esta data tan indicada, en l'Entrà Mora d'enguany recuperem "L'Esquadra de Gastaors", que en un passat acostumava a iniciar la desfilada de la Comparsa acompanyant a la nostra estimada "Barca Almanzor".

150 anys fent festa i fent història en les Festes de Moros i Cristians d'Ontinyent.

Des de pràcticament el seu naixement i conjuntament amb les Comparses Mariners i Estudiants, la Comparsa Moros Marinos ha protagonitzat les batalles navals de "La Nit del Riu" al llit del riu Clariano al seu pas per La Cantereria. Reminiscència d'aquella època és "La Barca Almanzor" que tots els anys, i molt especialment enguany, ens acompanya a l'Entrà Mora exercint d'insígnia i portuguíó d'esta comparsa. Actualment, l'Almanzor també mostra la seua presència a la processó de "La Baixà del Crist", esperant al patró de les nostres festes a les portes de l'Església de "Sant Carles".

L'any 1989 fèrem un canvi en la vestimenta oficial de la comparsa, adquirint esta uns aires més senyoriais. Darrerament, l'any 2002 es va decidir recuperar el tradicional vestit d'aire otomà que durant molts anys havia caracteritzat a esta comparsa, destacant en ell els bombatxos blaus, la faixa blanca de caiguda lateral i la brusa roja amb marineria primorosament brodada. La vestimenta va acompanyada amb una bossa de cuir amb imatge de l'estrella sobre la mitja lluna, símbols de la comparsa, que també apareixen representats al clàssic barret de fes roig i a les babutxes roges de punta alçada. Es completa la vestimenta amb una pala de fusta al muscle com a complement obligatori de tot bon marí.

Pel que fa a la vestimenta de diari, s'ha conservat al llarg dels anys en forma d'una tradicional gel-laba mora a bandes verticals blanques i roges, combinades amb fines línies dels mateixos colors. Es completa amb el barret de fes roig, la bossa de cuir i les babutxes i calcetins rojos.

<http://es-es.facebook.com/moros.marinos>

MÚSIQUES PER ALS MOROS MARINOS

· "Moros Marinos"

(M.M. - 194?) L. Buades Roca

· "Norma Garen"

(M.M. - 1988) M. Gandía Conejero

· "Pla El Panader"

(M.M. - 1992) J. E. Canet Ferri

· "El Turco d'Ontinyent"

(M.M. - 1997) M.A. García Boscá

· "Moros Marinos"

(M.M. - 2005) J. Ferrero Forcada

· "Ibn Al-amn (al meu cosí)"

(M.M. - 2006) P. Sanchis Ferrándiz

· "Els Triers"

(M.M. - 2006) D.J. Ferrero Silvage

· "Sharaf-Abi"

(M.M. - 2009) J.A. Boluda Ponce

· "Nit del Riu"

(M.M. - 2011) E. Alborch Tarrasó

· "Sheik"

(M.M. - 2012) E. Orquín Aleixandre

· "Mahfilla"

(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler

CHANOS

PRIMER TRO	Salvador Mora Castelló
PRESIDÈNCIA	Francisco A. Malpartida del Valle
SECRETARIA	Francisco J. Gisbert Soriano
TRESORERIA	Francesc Tortosa Llin
REPRESENTANT	José Daniel Silvage Sanchis

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa

Nabxo Úbeda Morales

Esquadra "Xonneta"

Cap d'esquadra: Tudi Guillem Sanchis

Esquadra "Pam i Mig"

Cap d'esquadra: José Luis Belda Rovira

Esquadra "Barbacana"

Primer Tro: Salvador Mora Castelló
Concurs

Cap d'esquadra: Miguel Tormo Úbeda

Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent

Interpreta: "Xabat" de Saül Gómez i Soler,
"Xavier el coixo" de José Rafael Pascual
Vilaplana i "Capità Chano" de Miguel Ángel
Sarrió Nadal

DADES D'INTERÉS

L'origen dels Chanos se situa en 1918. La tradició oral ens aporta que va sorgir d'una escissió de la comparsa de Llauradors.

El trage inicial era a l'estil turc; jupetí i pantalons bombatxos rojos, camisa marró i turbant entrellaçat, rematat amb una ploma. La capa arplegada en un muscle, decantada i nugada davall el braç oposat. La Comparsa participa ininterrompudament en les festes fins a 1935.

La comparsa no s'incorpora a la festa en 1939. És a mitjan la dècada dels 50 quan es reunixen antics components i al costat d'un grup de jòvens entusiastes, es plantegen refundar la Comparsa. Se redissenya el trage antic, on inicialment es conserva el turbant amb ploma, la camisa marró i els complements de metall, i participen en les festes de 1957 amb D. Francisco Reig Cambra com Primer Tro.

L'any 1990 comença l'última etapa dels Chanos. Davant de la impossibilitat d'aconseguir teles perquè els nous components es feren el trage de gala, es decidíx canviar-lo.

L'any 2010 la comparsa va inaugurar la seua seu social en la plaça de Baix.

La música sempre ha tingut gran importància en la comparsa.

Les últimes bandes oficials han sigut la banda de música de Rafelguaraf, l'Agrupació Musical de Montaverner, i actualment la Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent.

<http://es-es.facebook.com/comparsa.ontinyent>

MÚSIQUES PER ALS CHANOS

· "Edoga"

(M.M. -1990) D. J. Ferrero Silvage

· "Xirimixanos"

(M.M. - 1990) F. Tortosa i Llin

· "El Bigot"

(M.M. - 2000) E. Oltra Benavent

· "Capità Chano"

(M.M. - 2001) M.A. Sarrió Nadal

· "Pam i Mig"

(Pd. - 2002) M.A. Sarrió Nadal

· "Rey Chano"

(M.M. - 2002) E. Orquín Aleixandre

· "Al Feluchó"

(M.M. - 2003) F. Sanz Pla

· "Palop, Chano i President"

(M.M. - 2007) M.A. Sarrió Nadal

· "Banat"

(M.M. - 2007) F. Sanz Pla

· "Nadim Rashid"

(M.M. - 2009) S. Gómez i Soler

· "Khawla Bint"

(M.M. - 2013) D.J. Ferrero Silvage

· "Maig 1964"

(M.M. - 2014) L. Belda Cerdá

OMEYAS

PRIMER TRO	María Asunción Lizandra Martínez
PRESIDÈNCIA	Begoña Mas Valor
SECRETARIA	Pepa Serna Mollá
TRESORERIA	María Julia Gisbert Goda
REPRESENTANT	Juan Antonio Sanantonio Salcedo

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa

Inmaculada Cócera Santamaría i Esquadra "91" que celebra el seu 25 aniversari

Esquadra "Abderramán"

Cap d'esquadra: José Juan del Carmen

Esquadra "Perfil"

Cap d'esquadra: María López

Banda La Lira de Quatretonda

Interpreta: "Wallada" de Daniel Juan Ferrero Silvae, "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler i "Xabat" de Saül Gómez i Soler

Esquadra "Llobens"

Cap d'esquadra: Inma Pomar

Esquadra "Endavant"

Cap d'esquadra: Sayo Martínez

Esquadra "Va bé"

Primer Tro: Susi Lizandra - Concurs

Cap d'esquadra: Susi Lizandra

Banda de Llanera de Ranes

Interpreta: "Trakeltery" de Saül Gómez i Soler, "Irak" de Miguel Ángel Mas Mataix i "Nadim Rashid" de Saül Gómez i Soler

MÚSIQUES PER ALS OMEYAS

· "Agustín Gandía"
(M.M. - 1989) D.J. Ferrero Silvae

· "El Omeya José Berenguer"
(M.M. - 1996) D.J. Ferrero Silvae

· "Beatriz Capitana Mora"
(M.M. - 2002) M.A. Sarrió Nadal

· "Al-Lalí"
(M.M. - 2003) M.A. Sarrió Nadal

· "Wallada"
(M.M. - 2014) D.J. Ferrero Silvae

DADES D'INTERÉS

La comparsa Omeyas va ser fundada després de les festes de 1970 per un grup de dèsset amics procedents dels Moros Espanyols que, junt amb d'altres amics, decideixen formar part de l'exèrcit Moro.

Quant a la vestimenta, l'actual gel-laba de gala es diferencia poc de la primitiva (1971), que va ser modificada dues vegades (1979 i 1990) perquè la tela es va esgotar. Segueix mostrant la sumptuositat de la dinastia que representa amb la combinació de verds i blaus i amb el majestuós daurat. El vestit es complementa amb una elegant capa blanca, un fes blau amb guarniments de pedreria i borla amb fil de fantasia, sabates grogues i una bossa confeccionada amb teixit jacquard. La vestimenta de diari consta de gel-laba fúcsia, barret de Fes, sabates blaves i la clàssica bossa de cuir.

La comparsa Omeyas ha ostentat en quatre ocasions la capitania de l'exèrcit Moro. El primer va ser Gonzalo Gramage Ferrero (1979); el segon, Rafael Iborra Irlés (1990) i el tercer, Beatriz Alemany Sagues (2002), la primera dona que va exercir este càrrec en la host musulmana i el quart va exercir Maria Insa Úbeda (2014)

Components de la comparsa també han tingut la fortuna de recitar els versos de Cervino. En 1977 Miguel Sarrió Ferri i Vicente Andrés Donat foren el primer ambaixador i el primer banderer, respectivament. En 1996 Javier Riera Ayora (ambaixador) i Salvador Espí Perelló (banderer) representaren estos càrrecs. Finalment, en 2008, Ana Penadés Torró va ser l'ambaixadora i Lali Salmerón Callejas, la banderera.

Actualment la comparsa està formada aproximadament per uns cents components (adults i menuts), distribuïts en les següents penyes: *Abderramán*, *Endavant*, *La Nostra Penya* (fundadors), *Llobens*, *Noranta-u*, *Perfil*, *Va Bé* i *Wallada*.

BENIMERINS

PRIMER TRO	Javier Brotons Valor
PRESIDÈNCIA	Francisco Penadés Parras
SECRETARIA	Cristina Montosa Alonso
TRESORERIA	Ana María Penadés Parras
REPRESENTANT	Rafael Brotons Ribera

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa

Paco Penadés Romero i la Penya Tiets

Esquadra "La Babutxa" - Singulars

Cap d'esquadra: Inma Rausell García

Ateneu Associació Cultural d'Ontinyent

Interpreta: "Sisco" de Daniel Juan Ferrero Silvae, "Guardia Jalifiana" de José Pérez Vilaplana i "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández

Esquadra "Papi / Tarbu"

Cap d'esquadra: Begoña Borredá Penadés

Esquadra "Touaregs / Montó / Sable"

Cap d'esquadra: Juan Carlos Tortosa

Conejero

Esquadra "Bombachos"

Cap d'esquadra: Gaspar Ferrero Penadés

Esquadra "Ni Fu Ni Fa / Filles de Merín"

Primer Tro: Javier Brotons Valor - Concurs

Cap d'esquadra: Enrique Gandía Ferri

Banda Instructiva Musical d'Alfajara

Interpreta: "Benimerins d'Ontinyent" de Daniel Juan Ferrero Silvae, "Qayyid Xavi" de José Conejero Olcina i "Als Moros Vells" de Jaume Francesc Ripoll Martins

DADES D'INTERÉS

La Comparsa de Benimerins va participar per primera vegada als Moros i Cristians d'Ontinyent en l'any 1947. Encara que en un primer moment anaven a anomenar-se Tuaregs, les autoritats locals van instar als fundadors a triar entre altres noms, dels quals van el·legir el de Benimerins.

La vestimenta del Benimerins respon al clàssic estil otomà, formada per jupetí i bombatxos, faixa groga, elegant capa, turbant, llança i babutxes. Esta composició va ser escollida entre les diferents combinacions fetes amb les peces de la Roperia de la Viuda de Trellis d'Alcoi i es manté pràcticament intacta des dels inicis de la Comparsa. La gel·labo de diari va substituir, en les festes de 1969, l'antic tratge de disparar fet en cotó i en el seu disseny en ratlles verticals s'inclouen els colors del tratge de gala, destacant el roig, blau, verd, groc, i blanc.

Els Benimerins se situen a una casa de l'emblemàtica Plaça de Sant Domingo i es fan acompanyar des de l'any 1980 pels músics de la Societat Instructiva Musical d'Alfajara, constituint una de les relacions més duraderes de la festa ontinyentina. La marxa Benimerins d'Ontinyent, estrenada amb motiu de la Capitania de 1991 i composta per Daniel J. Ferrero Silvae, sempre sona al final dels actes i les desfilades, sent tot un símbol dels Benimerins.

En aquest any 2017, els Benimerins compleixen 70 anys de participació en la Festa morocristiana. Un any especial que serà recordat per la pèrdua als 96 anys, de Manuel Gramage Terol, únic fundador de la Comparsa que quedava en actiu i soci nº1 de la Societat de Festers del Santíssim Crist de l'Agonia.

Enguany estrenen la marxa "Qayyid Xavi" de José Conejero Olcina dedicada al Primer Tro 2017 Javier Brotons Valor.

<http://www.benimerins.com/>

MÚSIQUES PER ALS BENIMERINS

- "Yolanda" (M.M. - 1988) D.J. Ferrero Silvae	- "Títaros" (Dansa - 1997) E. Orquín Aleixandre	- "Manolo, el Taütero" (M.M. - 1999) J.M. Bru Casanova	- "Seleg Nairam" (M.M. - 2011) J. R. Pascual Vilaplana
- "Benimerins d'Ontinyent" (M.M. - 1991) D.J. Ferrero Silvae	- "Bolero" (Bolero - 1997) E. Orquín Aleixandre	- "Xabat" (M.M. - 2003) S. Gómez i Soler	- "Kansbar" (M.M. - 2013) J. Conejero Olcina
		- "Ila-à Ibnati" (Dansa - 2003) E. Orquín Aleixandre	- "Samuel Ibn Kair" (M.M. - 2014) J. Conejero Olcina
		- "Benimerins" (Pd. - 2005) D.J. Ferrero Silvae	- "Morayma" (M.M. - 2015) V.G. Casanova Martínez
		- "Ibenaam" (M.M. - 2009) J. Ferrero Jorcada	- "Linga-Oba" (Ball. - 2015) S. Gómez i Soler
		- "Vents i Merins" (Ball. - 2009) J.M. Bru Casanova	- "Qayyid Xavi" (M.M. - 2017) J. Conejero Olcina
		- "Tabalú" (Ball. - 2009) Batukem	

ABENCERRAJES

PRIMER TRO	Borja Galiana Torró
PRESIDÈNCIA	Vicente Penadés Torró
SECRETARIA	Juan Vicente Martínez Taberner
TRESORERIA	Eduardo Alonso Albuixech
REPRESENTANT	Samuel Martínez Micó

ORDRE DE DESFILADA

Portuguí en carrossa

José Penadés Bernabeu

Esquadra "Espindarga"

Cap d'esquadra: José Ramón Torró Bas

Esquadra "Tuareg"

Cap d'esquadra: Alicia Gandía Jordá

Esquadra "Porronet"

Cap d'esquadra: Jorge Calatayud García

Agrupació Musical La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Moros Españoles" de José Pérez Ballester, "El Kábila" de José María Ferrero Pastor i "El moro del Sinc" de Rafael Giner Estruch

Esquadra "El Sable"

Cap d'esquadra: José Rodríguez Horcas

Esquadra "Rem / Turbant"

Cap d'esquadra: Toni Borredá Insa

Esquadra "L'Once / Saramata" - Singulars

Cap d'esquadra: José Vicente Cambra Penadés

Agrupació Musical La Nova de Quatretonda

Interpreta: "Ser Aben" de Rafael Mullor Grau, "Guardia Jalifiana" de José Pérez Vilaplana i "Jamalajam" de José Ferrándiz Fernández

Esquadra "Matamoros I i II"

Cap d'esquadra: Sergio Pomar Montahud

Esquadra "La Gamba"

Cap d'esquadra: Rafael Gandía Ruiz

Esquadra "Mitjalluna"

Cap d'esquadra: Ana Torró Pastor

Esquadra "Dusmamadús"

Primer Tro: Borja Galiana Torró - Concurs

Cap d'esquadra: Borja Galiana Torró

Unió Musical d'Albaida "L'Aranya"

Interpreta: "Aben-Galtor" de Xavier Soriano Cambra, "Abenserraig" de Saül Gómez i Soler i "Ropería Ximo" de Francisco Valor Llorens

DADES D'INTERÉS

La Constitució de la Comparsa Abencerrajes, va ser aprovada per la Junta de Festes el 12 de novembre de 1980, però el seu creixement definitiu no es va produir fins a 1986, any en què va rebre una nombrosa aflluència de festers provinents de les comparses de Mariners, Almogàvers i Estudiants, amb la modificació dels seus Estatuts i vestimenta de gala. Des d'eixe moment la seua progressió ha sigut imparable, sent en l'actualitat una de les comparses més nombroses de les nostres Festes de moros i Cristians.

El disseny del seu actual trage de gala és obra de Flor Azorín, prenent el blanc, negre i daurat com a únics colors. El seu segon trage o gel-laba adopta les formes clàssiques d'esta indumentària mora en les nostres Festes, combinant les ratlles verdes, negres i blanques.

<http://www.abencerrajes.net/>

MÚSIQUES PER ALS ABENCERRAJES

· "Pepe Donat"

(M.M. - 1996) J.E. Canet Ferri

· "Abenserraig"

(M.M. - 2004) S. Gómez i Soler

· "Als Banu Sarrai"

(M.M. - 2010) D.J. Ferrero Silvage

· "La Pólvora"

(M.M. - 2015) S. Gómez i Soler

· "Aben-amic"

(M.M. - 2000) F. Cerdà Albiñana

· "Buba"

(M.M. - 2008) S. Gómez i Soler

· "Ser Aben"

(M.M. - 2013) R. Mullor Grau

· "Abén Galtor"

(M.M. - 2016) X. Soriano Cambra

MOROS BERBERISCOS

AMBAIXADOR MORO

BANDERER MORO

PRIMER TRO

PRESIDÈNCIA

SECRETARIA

TRESORERIA

REPRESENTANT

Àngela Montés Silvestre

Mª Carmen Tomás Martínez

Roberto Ferre Gandía

Ricardo Sanfelix Gandía

Carlos Valls Ferrero

Antonio Martínez Gandía

Javier Valls Ferrero

DADES D'INTERÉS

Apareixen en les festes d'Ontinyent per primera vegada en 1920 i en origen va intentar aglutinar el gremi de sabaters locals. El primer esbós de vestimenta el feu l'artista ontinyentí Carlos Tormo «Carlets».

En essència les robes dels Berberiscos no han patit variacions i consten de dalmàtica blanca amb serrell en marró i passamaneries, faixa ampla en color verd i barret-turbant amb capellina. Duen capa i les sabates també són de color verd. Este vestit es complementa amb els tradicionals «ferros» que són el collar i els braçalets i per últim l'espingarda.

La roba de diari és una gel-laba a ratlles sobre fons en gris i el tradicional barret de fes.

<http://www.comparsaberberiscos.com/> - <http://es-es.facebook.com/comparsa.morosberberiscos>

AMBAIXADA MORA

SINOPSI DE LA DESFILADA

El segle XVI va estar marcat per les guerres protagonitzades per l'imperi Espanyol, Venecià i el Papat contra l'imperi Turc, el qual intentava expandir la seua hegemonia i controlar tot el Mediterrani. Per a aconseguir aquesta expansió van comptar amb un gran exèrcit, però la seua principal arma foren els experimentats pirates berberiscos.

Aquests últims, en poc temps van controlar zones del Nord d'Àfrica com Alger, Tunísia i Trípoli i van protagonitzar cruels saquejos contra les costes de la península Ibèrica, establint la seua base d'operacions a l'illa de Djerba.

Aruj i Jeireddin foren dos germans, coneguts com Barba-Roja i pertanyents a la pirateria berberisca, famosos per les seues victòries sobre les flotes cristianes i pels seus saquejos contra les costes d'Espanya i sobre tot d'Itàlia, atorgant a Turquia la supremacia absoluta en el Mediterrani fins l'any 1751. Aquests inicien la seua història amb accions de pirateria, però gràcies al seu èxit van arribar a ser nomenats governador turc i gran almirall de la flota otomana. És en aquests dos personatges i les seues mullers, en les que anem a centrar el tema de la nostra ambaixada.

La desfilada s'iniciarà amb una carrossa que simula un vaixell, en clara al·lusió a l'origen del nom de la comparsa, els pirates berberiscs, famosos pel seu domini sobre la mar, gràcies al control de la navegació i de les estratègies de lluita naval. Sobre aquest se situarà el porta-guio amb l'emblema de la comparsa.

Seguidament el Ballet Màsters farà una exhibició d'uns balls purament africans amb la mostra de màscares ètniques. Amb aquest ball introduïrem la història, situant-nos al Nord d'Àfrica. Aquesta zona fou saquejada pels germans berberiscos l'any 1510 i en ella es van controlar emplaçaments, amb la presa d'Alger i de Tenes i Tremecen, posteriorment.

La història de la presa i el saqueig del Nord d'Àfrica continua amb l'aparició d'unes cabanes com a element separador, simbolitzant els poblats nord-africans. A continuació, tres esquadres mostraran vestuaris característics de la tribu dels Bororo (coneguts també com Wodaabe), pastors i comerciants nòmades del sud del Sahel.

Aquest primer bloc finalitza amb un element separador consistent en un tòtem, que simbolitza la cara d'un animal salvatge.

Així donarem pas al segon bloc. En aquest faran la seua aparició dues esquadres de salvatges pirates guerreres, enviades com a primer cap d'atac a la zona nord africana, així com a les costes de la Península Ibèrica. Tancaran aquest bloc quatre camells, els quals portaran l'aprovisinament necessari per a la lluita en terra.

Gràcies a les nombroses victòries dels exèrcits dels germans *Aruj* i *Jeireddin*, aquests van aconseguir el favor del sultà turc Solimà I el Magnífic, qui els obsequiar amb un grup nombrós de soldats jenízars, l'elit militar turca, a canvi de la seua submissió. Aquest cos militar amb fama d'invencibles estava compostat pels xiquets que els països cristians ocupats pels otomans havien d'entregar anualment com a impost. Aquests xiquets s'educaven en la més absoluta lleialtat al sultà i la majoria, encara que no tots, seguien la carrera de les armes. Per aquests motiu eren de gran confiança per als sultans. Van aportar una força decisiva en totes les batalles cos a cos de les expedicions corsàries. Amb el temps, el cos dels jenízars va deixar de provindre de l'impost turc en xiquets i els van acceptar adults, encara que sempre van mantindre els seus hàbits d'austeritat i disciplina.

Amb aquest tercer bloc mostrarem la grandiositat dels soldats jenízars representats amb dues esquadres.

Posteriorment a l'aparició dels soldats jenízars, centrarem la història en la cort turca. *Aruj* va ser nomenat governador d'una nova província turca pel sultà en 1715 i així va subordinar el seu regne a l'imperi turc. A més *Jeireddin*, el 1533 fou nomenat per Solimà almirall en cap de la flota turca i governador del nord d'Àfrica després d'haver arrassat Còrsega, Sardenya, Elba i Messina. D'aquesta forma, ambdós germans deixaren de banda la participació en els conflictes i s'establiren en la cort turca de la que van entrar a formar part.

Així donem pas al quart bloc, encapçalat pel BALLET OPERA. Aquests representaran la grandiositat i fastuositat de la cort turca, introduint un element que simularà la mesquita blava d'Estambul. Aquest grup anirà seguit per dues esquadres representants de l'exèrcit reial i els membres de l'aristocràcia que envoltava al sultà (caps civils, militars i religiosos), entre ells els germans Barba-roja.

La representació de la cort turca continuarà amb l'aparició d'un grup de xiquets descendents de les famílies turques més poderoses. Aparició d'altre ballet mostrarà els entreteniments de les elits i finalment faran la seua aparició la Banderera i l'Ambaixadora, representants de les mullers dels germans Barba-roja.

MIHRIMAH i **NURBANU**. Aquestes dones foren de gran importància doncs a la mort d'*Aruj* i *Jeireddin* van assolir el poder en la cort turca, encapçalant diversos assumptes, tant militars com polítics.

Mihrimah va posseir una gran fortuna; va manar construir 400 naus per enviar una expedició a Malta i va mantindre conversacions diplomàtiques amb reis d'altres països per afavorir la pau. **Nurbanu**, originària de Venècia va arribar a Estambul amb *Jeireddin*; la seua personalitat va sobreixir en la cort i va acumular un gran poder intercedint en els interessos econòmics i comercials, al temps que va evitar conflictes bèlics. Aquestes aniran situades sobre una carrossa que, juntament amb dos seccions que aniran situades entre els xiquets i el ballet, simularà la forma de un vaixell, tan característics dels Berberiscos. Tanmateix, inclourà elements propis de la cultura àrab com són les fonts i l'aigua, símbol de puresa i vida.

Finalment la desfilada tancarà amb una carrossa decorada amb elements característics de la Comparsa Moros Berberiscos i sobre la que aniran els "nostres majors", ja que s'ha considerat que mereixen una posició especial dins d'aquest acte.

Una esquadra amb el vestit de CARLETS, el primer esbós i base inalterable de la nostra indumentària, continuarà en aquest bloc; i finalment l'esquadra del Primer Tro, la qual vestirà roba de gala de la Comparsa, posant punt i final a l'Ambaixada dels Moros Berberiscos de 2017.

AMBAIXADA MORA MOROS BERBERISCOS

ORDRE DESFILADA AMBAIXADA

Recreació fidedigna d'un *Xabec*, vaixell característic Berberisco
Portuguí: **Francisco Javier Gramage Gandía**

Primer bloc.- ÀFRICA

Ballet Àfrica. **MASTERS Ballet**
Grup Musical - **Batukada Masters**

Esquadra **BEREBERES** - Cap d'esquadra: Gemma Sanchis
Esquadra de Negres **CALIFA - TAJAO**
Cap d'esquadra: José Horcas Poyato
BANDA DE MÚSICA "Unió Musical de LLOC NOU DE FENOLLET"

Marxes a interpretar: Als xaparros - Belsai - Xavier El Coixo
Esquadra **MARAKUYÁ**
Cap d'esquadra: Mario Penadés Morán

Segon bloc.- EL POBLE BEREBER - JENÍZARS

Les cabanes africanes - Les ètnies
Esquadra **ANARAGATES** - Cap d'esquadra: Abel Montero
Esquadra **EL COLPET** - Cap d'esquadra: Iván Aliaga
BANDA DE MÚSICA "ROTGLÀ i CORBERA"
Marxes a interpretar: El Kábila - Habibi - Als Moros Vells

Camells amb les armes de guerra

Esquadra PITUFOS

Cap d'esquadra: Jesús Vidal Martínez
Esquadres **XOCOLATEROS - BARBA-ROJA**
Cap d'esquadra: Juan Martínez Cupido
BANDA DE MÚSICA "Societat Unió Artística Musical d'Ontinyent"
Marxes a interpretar: El negro Sansón - Reige - Millenium

Tercer bloc.- EL PODER DELS TURCS

Ballet Àrab - **OPERA** - Cúpula Catedral Blava Estambul

Esquadra MENINFOT

Cap d'esquadra: Angel Montés Silvestre
Esquadra CABELLERA - Cap d'esquadra: Antonio Martínez "Pilero"
BANDA DE MÚSICA "Unió Musical Atzeneta d'Albaida"
Marxes a interpretar: No ho farà més - Abenserraig - Jamalajam

Quart bloc.- AMBAIXADOR I BANDERER:

MIHRIMAH I NURBANU
Xiquets i xiquetes de les ètnies berberisques
Carrossa primer tram "Remers"

GRUP DE BALL ÈTNIC

Carrossa segon del tram del Pati i Font
Esquadra **LES PRIMERES** - Escorta
Cap d'esquadra: Laura Montés Silvestre
CARROSSA DE L'AMBAIXADOR I BANDERER MORO:
ANGELA MONTÉS
Mª CARMEN TOMÁS

BANDA DE MÚSICA "Agrupació Musical Santa Cecília de CASTALLA"
Marxes a interpretar: JJ Cervino - Salt del Bou - Ana María

Quint bloc.- LA JERARQUIA DELS MOROS BERBERISCOS

Carrossa identificadora dels Moros Berberiscos on anirán **ELS MAJORS DE LA COMPARSA**
Esquadra **VETERANOS - LANCEROS**
Primer esbós del vestit de "Carlets"
Cap d'esquadra: José Roberto Galiana Brotons
Esquadra **"EL CEGO"** - Primer Tró: Roberto Ferre Gandía
Cap d'esquadra: Roberto Ferre Gandía
BANDA DE MÚSICA "UNIÓ MUSICAL de REAL DE GANDIA"
Marxes a interpretar: Moros Verds - Als Ligeros - El President

MÚSIQUES PER ALS MOROS BERBERISCOS

· "El Berberisch" (M.M. - 1961) J.M. Ferrero Pastor	· "Moros Berberiscos" (M.M. - 1989) M. Gandía Conejero	· "Sendra" (M.M. - 2011) D. J. Ferrero Silvage	· "Peri" (M.M. - 2015) D. Castelló Silvestre
· "Imposibles" (Pd. - 1976) J.M. Ferrero Pastor	· "Millenium" (M.M. - 1999) M. Gandía Conejero	· "Veïns de la plaça" (Pd. - 2011) Á. Rodríguez	
· "Torró Capità" (M.M. - 1987) J.M. Valls Satorres	· "Al - Jomel" (M.M. - 2005) J.C. Sempere Bomboi	· "Sayf" (M.M. - 2012) F. Sanchis Gandia	

AMBAIXADA MORA MOROS BERBERISCOS

